

גליון מס' 41

ב"ה, ערב שבת פרשת בהעלותך תש"פ

כי קרוב

בלימוד החסידות ובדרכי החסידות

ע-
שתהא
השלחבת
עלה
מאלף

לקראת תום תקופת הקורונה, בתקווה איתנה כי תיעלם לצמיתות: **הצצה לפעילותם מעוררת ההשתאות של שלוחי חב"ד בקמפוס וחב"ד לנוער** - בעוד העולם כולו היה מוגף • הפעילות שריתקה אליה את הצעירים מקרב המון העם והפכה אותם להיות **טופחים על מנת להטפח עדכוני חב"ד**;

לידי מעשה

מסה מאלפת לפרשת השבוע ומכמניה מאת ה'חוזר' הגה"ח ר' יואל כהן

שמביא

סוגיית מתן תורה הנלמדת בדף היומי מוארת בביאורי חסידות נפלאים

לימוד

פרק מרתק אודות שגב התקדשותו בתורה של כ"ק אדמו"ר האמצעי זי"ע

כי קרוב' מצורף לעיתון בקהילה
ונפוץ ברבבות עותקים בכל מוקדי הציבור החרדי בארץ

בהעלותך

כוחה של זעקה יהודית

למשה את הציווי על פסח שני: "איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה... ועשה פסח לה' בחודש השני" (שם ח-ט).

המפרשים מקשים, מה פשר הטענה "למה ניגרע לבלתי הקריב את קרבן ה'?" הלוא הם היו טמאים, ועל-פי ההלכה טמא אינו יכול להקריב את הקרבן, אם כן, מה מקום יש לטענה על הפליה כביכול ושליטת האפשרות מהם! ובלשון האור החיים: "צריך לדעת טענת האנשים במאמר למה נגרע, הלא טעמם בפייהם יענו: 'אנחנו טמאים, ומה מבקשים, ליתן להם תורה חדשה'!"

למעלה מכל הגדרים

כל זה יובן בהקדמת הכוח המיוחד שיש בתשובה. אמרו רז"ל: "שאלו לחכמה, חוטא מה עונשו? אמרה להם: חטאים תרדוף רעה. שאלו לנבואה, חוטא מה עונשו? אמרה להן: הנפש החוטאת היא תמות. שאלו לתורה, חוטא מה עונשו? אמרה להן: יביא אשם ויתכפר לו. שאלו להקב"ה, חוטא מה עונשו? אמר להן: יעשה תשובה ויתכפר לו" (ילקוט שמעוני תהלים רמז תשב. ועד"ז בירושלמי מכות ב,ו).

ידועה השאלה, מה הפירוש שחכמה ונבואה ותורה ענו תשובות אחרות, ואילו הקב"ה ענה "יעשה תשובה ויתכפר לו" - וכי הנבואה אינה דבר ה' וכי התורה איננה חכמתו של הקב"ה?

והביאור בזה:

מצד חכמתו של הקב"ה, כפי שהיא קבועה ומוגדרת בתורה, הרי האדם החוטא עשה דבר לא-ראוי, שאין לו תקנה. לכן מענה התורה הוא - "יביא אשם ויתכפר לו". כידוע, הקרבן מכפר על שוגג בלבד, ואילו על עבירה במזיד אין עצה ואין תבונה. אלה הכללים שהקב"ה קבע בתורתו. ואולם הקב"ה עצמו אינו מוגבל בשום הגבלות, וכאשר יהודי עושה תשובה באמת, זועק מעומק ליבו ושב ומתקשר עם הקב"ה - התשובה שלו נוגעת כביכול בקב"ה עצמו, שלמעלה מכל ההגבלות, ומתחולל דבר חידוש - "יעשה תשובה ויתכפר לו". אמנם מצד גדרי התורה אין כפרה לזדונות, אך על-ידי התשובה, המגיעה לקב"ה עצמו, אפשר לכפר גם על הזדונות ולתקנם, ויתרה

עדכוני חב"ד;

כאשר באו אותם יהודים, שנגעה להם בפנימיות הנפש העובדה שאינם יכולים להקריב את קרבן ה', וזעקו 'למה ניגרע!' - הרי זעקה זו עוררה את מענה הקב"ה שיש עצה

מזו, כפי שהגמרא אומרת, על-ידי תשובה מאהבה "זדונות נעשים לו כזכיות" (יומא פו,ב).

[אם כי זאת גופא, שהקב"ה אמר "יעשה תשובה ויתכפר לו", אנו יודעים מפני שכך כתוב בתורה (שבעל פה - המדרש והירושלמי), היינו שהתורה עצמה מגלה לנו שיש הקב"ה עצמו, שמעל כל הגדרים, ומצידו אפשר לתקן אפילו דברים שמצד גדרי התורה אין להם תקנה - "יעשה תשובה ויתכפר לו"].

זעקת כאב

בזה תתורץ קושיית האור החיים על טענת האנשים 'למה ניגרע!', וכקושייתו, הרי הם בעצמם אומרים "אנחנו טמאים", ומה מבקשים ליתן להם תורה חדשה!?

והתשובה היא שאין זו טענה שכלית אלא זעקה וביטוי של כאב.

התורה מספרת בפרשת בהעלותך על הציווי לעשות קרבן פסח במדבר, בשנה שלאחר צאת בני ישראל ממצרים: "וידבר ה' אל משה... בשנה השנית... בחודש הראשון לאמר: ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו, בארבעה עשר יום בחודש הזה... וידבר משה אל בני ישראל לעשת הפסח. ויעשו את הפסח וגו'" (בהעלותך ט,א-ה).

מכיוון שהתורה מציינת שהפרשה נאמרה "בחודש הראשון", הרי שהיא קדמה לפרשה הפותחת את ספר במדבר, שנאמרה "באחד לחודש השני בשנה השנית", אף שהיא מופיעה בפרשה השלישית של הספר. אומר על כך רש"י: "פרשה שבראש הספר לא נאמרה עד אייר. למדת שאין סדר מוקדם ומאוחר בתורה".

וממשיך רש"י: "ולמה לא פתח בזה?" כלומר, אף-על-פי שאין מוקדם ומאוחר בתורה, בכל זאת נדרש הסבר מדוע התורה לא פתחה את חומש במדבר בפרשה זו, שקדמה בזמן. ורש"י מתרץ: "מפני שהוא גנותן של ישראל. שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא הקריבו אלא פסח זה בלבד". בשאר השנים שבני ישראל היו במדבר לא הקריבו את קרבן הפסח, חוץ מבשנה השנית, ומכיוון שיש בעניין זה משום 'גנותן של ישראל' לא רצתה התורה לפתח בו.

מקשים כל המפרשים: איך יתכן להגדיר כ'גנותן של ישראל' את העובדה שלא הקריבו את קרבן הפסח במדבר, והרי זה הדין! הלוא מיד כאשר ניתנה מצוות קרבן פסח, בארץ מצרים, נאמר: "והיה כי תבואו אל הארץ אשר ייתן ה' לכם כאשר דיבר ושמרתם את העבודה הזאת" (בא יבכה), ומפרש רש"י: "והיה כי תבואו אל הארץ - תלה הכתוב מצווה זו בכיאתם לארץ". היינו שחוץ מקרבן הפסח שהקריבו בארץ מצרים לא נתחייבו בקרבן פסח עד כניסתם לארץ ישראל.

ורש"י ממשיך "ולא נתחייבו במדבר אלא בפסח אחד שעשו בשנה השנית, ועל-פי הדיבור". כלומר, אי עשיית הפסח במשך שלושים ותשע שנים במדבר היא ההנהגה הראויה, שכן זה הדין, וההקרה בשנה השנית היא החידוש, שהקריבו פסח במדבר "על-פי הדיבור", בעקבות ציווי מיוחד. אם כן, מה מקום לומר שזה 'גנותן של ישראל', והרי לא היו צריכים להקריב, שכן הציווי היה מלכתחילה רק לאחר ש"כי תבואו אל הארץ"?

ניש מהמפרשים המתרצים שה'גנות' היא בזה גופא שהתעכבו במדבר ארבעים שנה, מפני עוון המרגלים: "יש לומר דהיינו גנותם, שנשתתהו ליכנס בארץ עד ארבעים שנה מפני עוון המרגלים, ולפיכך לא נצטוו, ואם היו זוכים ליכנס בארץ מיד, היו מצווים מיד" (רא"ם).

אבל קשה לפרש כך, משני טעמים: א) בפרשת בהעלותך לא מדובר כלל על העיכוב במדבר. להפך, כאן נאמר "נוסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה', אותו אתן לכם" (י,כט), ורש"י מפרש (על-פי ספרי): "נוסעים אנחנו אל המקום - מיד עד שלשה ימים אנו נכנסין לארץ, שבמסע זה הראשון נסעו על מנת להיכנס לארץ ישראל אלא שחטאו". הרי שבפרשה זו עדיין עומדים בתכנית המקורית, שנכנסים לארץ מיד. ב) קשה להחיל פירוש זה על דברי רש"י. הוא אומר שהגנות היא באי הקרבת קרבן פסח, ולא בהשתתות במדבר.

תורה חדשה?

בהמשך העניין התורה מספרת: "ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא, ויקרבו לפני משה ולפני אהרן... ויאמרו... אנחנו טמאים לנפש אדם, למה ניגרע לבלתי הקריב את קרבן ה'" (שם ו-ז).

לקב"ה באמת, הוא יכול לפעול הכול!

יהודים שהיו טמאים, ועל-פי דין התורה לא יכלו להקריב את הפסח, כשזעקו 'למה ניגרע!' - ניתן להם פסח שני. אילו היו ישראל מבקשים להקריב את הקרבן במדבר, אף שמצד דין התורה המצווה תלויה בביאתם לארץ - היה ניתן להם הפסח במדבר!

ומזה מובן גם באשר לבקשת הגאולה: אמנם על-פי תורה "מפני חטאינו גלינו מארצנו", אבל כשיהודי עומד בתנועה של תשובה וכואב לו 'למה ניגרע!', והוא זועק לקב"ה באמת "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", "ולירושלים עירך ברחמים תשוב", "והשב העבודה לדביר ביתך", "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים", שיהיה שוב בניין ירושלים ובית המקדש ועבודת הקרבנות - הרי כשיהודי זועק באמת, הזעקה פועלת ומעוררת את מענה הקב"ה בבחינת חידוש גמור, "ומיד הן נגאלין".

(על-פי לקוטי שיחות כרך כג, עמוד 62)
אוצר לקוטי שיחות במדבר, שיחה א' לפרשת בהעלותך

היהודים האלה, ביודעם את גודל העילוי של קרבן ה', ולא סתם קרבן, אלא קרבן פסח, שהוא קרבן כללי הקשור לכל העניין של יציאת מצרים - דבר זה היה יקר בעיניהם מאוד, וכאב להם שאין הם יכולים לעשותו. אכן, הם יודעים את הדין, שבהיותם טמאים אין הם יכולים להקריב את הקרבן, אבל הדבר כאב להם, וכאשר ליהודי כואב באמת, אין לו אלא לזעוק לקב"ה: 'למה ניגרע!'.

זו היתה גם זעקה של תשובה. הם מכירים במצבם הבלתי-רצוי ("אנחנו טמאים לנפש אדם"), ועם זה הם זועקים 'למה ניגרע!'. הם רוצים ומחפשים איך אפשר לתקן את המצב, איך יוכלו לזכות להקריב את קרבן ה'.

וכאן רואים דבר פלא: כאשר באו אותם יהודים, שנגעה להם בפנימיות הנפש העובדה שאינם יכולים להקריב את קרבן ה', וזעקו 'למה ניגרע!' - הרי זעקה זו עוררה את מענה הקב"ה שיש עצה, וניתן להם פסח שני.

זוהי בחינה של "אמר הקב"ה, יעשה תשובה ויתכפר לו". אף שמצד דין התורה "לא יכלו לעשות הפסח", ולולא טענתם ייתכן שלא היה מתחדש העניין של פסח שני, שכן מצד גרי התורה מי שטמא ואינו יכול להקריב קרבן - מפסיד את הקרבן, הרי הזעקה מעומק הלב אל הקב"ה 'למה ניגרע!' עוררה את מענה הקב"ה שבא למעלה מהדינים והגדרים הרגילים, והוא נתן להם את פסח שני!

ושוב, ודאי שזאת גופא אנו יודעים מפני שכן כתוב בתורה, ופסח שני נעשה פרשה והלכה בתורה. אבל התורה מגלה כאן מענה שבא מהקב"ה עצמו, שלמעלה מגדרי התורה, בעקבות הטענה 'למה ניגרע!'].

הגנות - שלא זעקו

בזה תתורץ גם השאלה הראשונה, מהי 'גנות' של ישראל, בכך שבכל השנים שהיו במדבר לא הקריבו את קרבן פסח.

אכן, "תלה הכתוב מצווה זו בביאתן לארץ", אבל הרי קרבן פסח אינו דומה לשאר "מצוות התלויות בארץ", כתרומות ומעשרות ושמיטה הקשורות בגדון לארץ, אלא זה קרבן שמצד עצמו היה יכול להיעשות גם במדבר, ורק ש"תלה הכתוב" בביאה לארץ.

לכן היה על ישראל, ביודעם את גודל העילוי של קרבן פסח, לבקש ולדרוש מהקב"ה שהם רוצים את קרבן פסח כבר עכשיו, במדבר. אילו היו מבקשים ודורשים זאת באמת - היו פועלים אצל הקב"ה, והוא היה נותן להם את מצוות קרבן פסח כבר במדבר!

לכן זוהי 'גנות' של ישראל, שלא היה יקר להם מספיק העניין של קרבן פסח, ולא ביקשו ודרשו מהקב"ה לתת להם להקריבו במשך כל השנים שהיו במדבר.

זעקת הגאולה

מעניין זה לומדים את גודל העילוי של ישראל ואת מה שבכוחם לפעול. כשיהודי רוצה וזועק

מועדי מבחן מעודכנים לתכנית השנתית תש"פ

המבחן בתניא פרקים א-כ שהיה אמור להתקיים בחודש ניסן יתקיים בעז"ה בתחילת חודש מנחם-אב בירושלים ובבני ברק. המבחן על פרקים כו-נ יתקיים בשבוע של י"ט כסלו תשפ"א.

- פרטים נוספים על המבחן יפורסמו בהמשך.
- הודעות ישלחו לתלמידים.

הרישום לתכנית הלימוד בשנה הבאה ייפתח בחודש חשון תשפ"א

מערכת שו"ת עם רבני התכנית 'לב לדעת - תפארת שמשון' עומדת לרשותך לצורך הבנת התוכן הנלמד ומשמעותו בעבודת ה'.

טל: 072-2219050 שלוחה 2
ימים ראשון - חמישי.
צהריים: 13:30-15:30 ערב: 21:30-23:00

לקבלת שאלות חזרה בתכנית הלימוד באימייל ניתן לפנות: lladaat@gmail.com

מיניז יצא מתוקן

מגיפת הקורונה שיתקה את העולם כולו • רק במקום אחד לא הפסיקו ופעלו ביתר שאת • הצצה מפעימה אל פעילות שלוחי חב"ד בקמפוס וחב"ד לנוער בזמן המגיפה • צעירים מתקרבים שהפכו לפעילים בעצמם והתגייסו אל מיזם הנתינה הגדול בעולם • בשלב ראשון הגיעו השלוחים אל הצעירים שהיו זקוקים להם • בשלב השני גויסו הצעירים עצמם לפעילות הומניטרית מרגשת ורחבת היקף והגיעו אל מאות רבות של קשישים שהיו רתוקים לבתיהם וסיפקו להם מזון וחום אנושי שהם כה היו זקוקים להם • 'מבצע אהבת ישראל' – בחילא יתיר

ישראל שוחט

ב

רוב הבתים בארץ ובעולם מיהרו להגיף את התריסים. מיליוני אנשים הסתגרו בבתיהם עד למועד בלתי ידוע. השמועה שיצא הקצף והחל הנגף גרמה לכולם לנקוט במשנה זהירות. שערי בתי הכנסיות ננעלו. קול התורה לא נשמע כבעבר. רק קולה של תחינה חרישית, לימים טובים יותר.

השגרה כבר אינה שגרה. סדר היום משתנה באחת ועמו צרכים רבים שנותרו ללא מענה. לרוב, במקום שאין אנשים תמיד נמצא האדם שמשתדל להיות איש, אבל ברגעים הראשונים של המגיפה היה נראה שכולם חוששים והפעם לא ימצאו אנשים משתדלים.

אלא שאז, כמו אור שבוקע מתוך החושך, הגיעו השלוחים הפרוסים בכל רחבי הארץ ופתחו בשורה רחבה של מיזמים, שנועדו לענות על כלל צרכי האוכלוסייה. השלוחים מצאו לנכון להגביר את פעילותם מעבר להגיל, על מנת לעזור לכולם. אין מי שלא זכה לעזרה, מצעירים ועד זקנים, ממשפחות מעוטות יכולות ועד יהודים גלמודים. כולם זכו לטיפול מסור ואוזן קשבת. בכתבה הנוכחית נסקור את פעילותם של השלוחים בחב"ד בקמפוס ובחב"ד לנוער, מתוך מטרה לרתום את הצעירים לשורה של מעשי חסד.

מעז יצא מתוק: בזמן שרוב מקומות העבודה נסגרו וארגונים רבים נאלצו לנעול את דלתותיהם, שלוחי הרבי בקמפוס ולנוער לא אמרו נואש. הם המשיכו את הפעילות הקיימת ויצאו בפעולות

חדשות ונספות, תחת מגבלות המגיפה, והשתדלו להגיע לכל דורש. יהיה מי שיאמר, כי דווקא ימים אלו היו ימי השיא של פעילות השלוחים.

בשורות הבאות נספק הצצה אל מאחורי הקלעים של כמה מאותן פעילויות שביצעו השלוחים, נשמע על התכנון ונלמד על הביצוע.

אתם לא לבד

היעד האנושי הראשון של השלוחים היה כל אותם מאות צעירים שנמצאים איתם בקשר, שנשארו ללא משענת תומכת. צעירים רבים תושבי חוץ-לארץ הלומדים בארץ, מצאו את עצמם פתאום לבדם בארץ, בלי יכולת לחזור לבתיהם עקב סגירת המרחב האווירי. צעירים אחרים, תושבי הארץ, נאלצו גם הם להימנע מחזרה אל בית ההורים, אם בעקבות בידוד שנכפה עליהם ואם בשל החשש להיחשף ולהגביר את התפשטות הנגיף.

נסיבות אלו גרמו לשלוחים להפעיל מערך גדול ומסודר של אספקת חמגשיות מלאות כל טוב, אל כל אותם צעירים. בכל סוף שבוע, שוגרו אלפי חמגשיות אל צעירים רבים, כדי שיוכלו לסעוד את השבת בצורה מעגנת ומכבדת.

"צריך להבין", אומר לנו אחד המארגנים, "שעבור השלוחים בקמפוסים, סעודות השבת מהוות חלק

משמעותי ביותר מהשליחות והן עומדות בליבת הפעילות. שבבת רגילה נוהגים השלוחים בקמפוסים לערוך סעודות שבת משותפות מרובות משתתפים. לכן היה לנו ברור שאת המנגינה הזאת צריך להמשיך."

הרב תנחום ריבקיין, השליח באוניברסיטת חיפה ומי שאחראי כל השנה כולה על פרויקט סעודות השבת, מספר לנו כיצד התקבלה ההחלטה על הפרויקט: "האמת היא שלמדנו על הצורך תוך כדי תנועה. זה התחיל בפורים, כאשר קיבלנו בקשות מצעירים בבידוד לבוא לקרוא עבורם את המגילה, או לעזור עם דברים קטנים, כמו אספקת חומשים לפרשת זכור ומגילות אסתר, אך ככל שהזמן עבר הבנו שיש כאן סיפור גדול יותר. נוצרה סיטואציה שבה אלפי צעירים נותרו בלי בית ומשפחה, והם עוברים ימים ושבעות בלי ארוחה חמה.

"בימים כתיקונם, הם מוזמנים לסעודות שבת אצלנו בבית או בבתיים אחרים. כעת אף אחד לא מזמין, והם בעצם נתקעו. כך התחלנו את הפרויקט. עבור הצעירים, מנות השבת בצירוף 'ערכות הקידוש' שכללו חלה, יין וברכון מיוחד, היו צורך חיוני על מנת שלא ירגישו כאן בודדים. עצם השמירה על הקשר בזמן כזה, עודדה והחייטה אותם מאוד."

הרב ריבקיין מוסיף ומתאר את האופן שבו התבצע הפרויקט. המספרים בהם הוא נוקט מלמדים על מערך משומן ורחב, כזה שגם חברת הסעדה גדולה וותיקה הייתה יכולה להתפאר בו. כל שליח קיבל אל עירו מנות ארוזות מוכנות בצורת חמגשיות, שסופקו על ידי קייטרינג מכפר חב"ד, כאשר הוא מוסיף לזה בקבוקי יין קטנים וחלות, שרבות מהן היו מאפה בית של השלוחות שהתגייסו גם הן במלוא המרץ.

המציאות בשטח הקשתה מאוד על החלוקה. ככל שהביקוש למנות הלך וגבר, הוגברו ההגבלות אף הן חדשות לבקרים. כל זה לא הרפה את ידי העוסקים במלאכה. להפך. זה רק גרם להם לעשות יותר ויותר. זה מה שהביא את המארגנים לצאת בקריאה לעזרה ולגיוס מתנדבים רבים שיעזרו בחלוקת המנות.

ההיענות הפתיעה גם אותם. מאות צעירים שקיבלו בעצמם עזרה וסיוע, החליטו להקדיש את הזמן שהתפנה להם כעת בצל המגיפה, לבוא ולסייע בחלוקה. כך התגבשו להן שפכו ממקבלים למעניקים בעצמם.

"כל דצריך יתי ויפסח"

ההיענות המפתיעה של מאות הצעירים הביאה לעולם את מיזם חלוקת המנות לקראת חג הפסח. אם לרגע היה נדמה שבעקבות המצב ליל הסדר ייחג בצורה אחרת, השלוחים של חב"ד לקמפוס ולנוער מספרים לנו על מערך ליל

ארגון 'השומר הצעיר'

הפועל בקמפוס בחיפה, ערך השנה

לראשונה את ליל הסדר כהלכתו

בזכות המיזם הזה. הם קיבלו ערכה

מפוארת ומוסברת לעריכת ליל

הסדר כראוי ואימצו אותה בחום

הסדר הגדול בעולם, שהתקיים כאן מתחת לרדאר.

ימים ספורים לפני חג הפסח יצאו שלוחי חב"ד לנוער וחב"ד בקמפוס במיזם שאפתני ואדיר. 'לוחמי החירות' הוא נקרא. הם החליטו לגייס את כלל הצעירים שהם עמם בקשר, לטובת מיזם חלוקה אדיר שיעניק מנות חמות לאנשים הזקוקים לכך, לקראת חג הפסח.

ההכנה שלצעירים רבים התפנה זמן ורצון טוב, גרמה לשלוחים לפנות אל כולם. כל צעיר התבקש לרווח לשלוחים על אנשים מהסביבה הקרובה שהוא מכיר וזקוקים לעזרה. אחר כך, הם ילכו ביחד ויביאו מנות אל אותם אנשים. למעלה מ-4,000 מנות חילקו שלוחי חב"ד בקמפוס ולנוער בתוך ימים ספורים.

איך צולחים כזה מבצע בתוך ימים ספורים? שאלנו את הרב שמוליק חנונו, שליח חב"ד בקמפוס במכללת HIT שבחולון, שהיה אחד המארגנים הראשיים שפיקדו על כל המערך הלוגיסטי המורכב: "אני מוכרח לומר שהמבצע הזה לא היה מצליח אלמלא ההיענות הגדולה של הצעירים. המטרה הייתה להגיע לכמה שיותר אנשים בתוך פרק זמן קצר. ברגע שכל אחד דיווח לנו על המעגל הקרוב אליו, הצלחנו להגיע למאות ואפילו אנשים. ההירתמות הייתה מרשימה. אלפי פניות נרשמו תוך זמן קצר ומאות צעירים נענו לקריאה שלנו לבוא ולהתנדב".

המארגנים שעמדו מאחורי המיזם הכביר לא הסתפקו בחלוקת האוכל בלבד, אלא יצקו והוסיפו משמעות ותוכן לכל המאורע. למנות צורפו הגדות מאירות עיניים שהודפסו בהדפסה מיוחדת, יחד עם ערכה ובה קצרת ליל הסדר עם הסימנים, כשאל החבילה כולה נלווה דף הסבר המכונה 'עושים סדר' ובו פירוט מדויק כיצד לערוך את הסדר. הכל חולק בצורה מסודרת

ושקטה, כל סועד קיבל חמגשית ארוזה לתפארת יחד עם שאר המצרכים והדברים הדרושים לסדר. בחב"ד בקמפוס מציניים כי כל המנות המפוארות לליל הסדר (שכללו דגים ובשר, תוספות וקינוחים, טעימים ומשובחים) הוכנו בידי המטבח המפואר של כולל חב"ד.

"ולב בנים על אבותם"

בשכונת נחלאות שבירושלים הפכו את המיזם למבצע של ממש ופתחו מעין חדר מצב. הרב לירו זעירא, השליח של חב"ד בקמפוס במקום, העלה בכל רגע נתון פנייה חדשה שהתקבלה ותוך צעיר שלקח את אחריות הטיפול

הצעירים לתת בקע מהם לכל עבר, כל אחד בדרכו. מי בריצה לבית מרקחת לרכוש תרופה עבור אישה זקנה ומי בחלוקת מנה למשפחה. גם צעירים שהיו בבידוד מצאו דרך להתנדב ותרמו את הרכב הפרטי שלהם לטובת מערך השינוע והחלוקה.

גם בתום חג הפסח, החלוקה בנחלאות עוד נמשכה. בכל יום

חולקו כ-300 מנות מבושלות לקשישים ואנשים בבידוד או צעירים המתגוררים ברובעי העיר שנסגרו בגלל המצב. עם הזמן נוצר מצב שהמנהל הקהילתי 'לב העיר' פנה אל הרב זעירא בבקשה שישגי להם מנות, באמצעות מערך החלוקה שהקים בשיתוף המתנדבים הצעירים.

המיזם הכביר הזה קירב לא רק את הקרובים אלא גם את אלה שביום יום מציבים את עצמם מרחוק ולעיתים אף מנגד. הרב אליעזר קליין, השליח בקמפוס הנמל שבחיפה, מגלה לנו כי בזכות המבצע הוא הגיע לאנשים שאף פעם לא הגיע אליהם קודם לכן.

ארגון 'השומר הצעיר' שפועל בקמפוס בחיפה, ערך השנה את ליל הסדר כהלכתו בזכות המיזם הזה, לאחר שקיבלו ממנו ערכה מפוארת ומסברת לעריכת ליל הסדר כראוי. הוא מספר גם על צעיר אחד שירד מן הדרך, והשנה, לאחר שמונה שנים, הוא ערך ליל סדר כהלכתו בזכות המיזם.

גם הרב מנדי מלכא, שליח חב"ד לנוער בעיר חולון, מספר לנו נרגשות כיצד בזכות המיזם הוא הצליח לגעת בלבבות שקודם לכן התייחסו בקרירות מסוימת לכל פעילותו. "באחד מהתיכונים בהם אני פועל", מספר הרב מלכא, "המנהל התנגד בהתחלה מאוד לכל הפעילות שקיימתי. הוא לא ממש היה מעוניין, בלשון המעטה, שאפעל בבית הספר ואמסור שיעורים. הפעם, כשבאתי אליו עם ההצעה לחלק מנות עבור הזקוקים לסייע, הוא התהפך מן הקצה אל הקצה, ונרתם לסייע לכל אורך החלוקה שבמהלכה אף התיידדנו".

"ולאחי יאמר חזק"

המצב הנוכחי הביא את האנושות כולה להתמודד עם אתגרים רבים בכמה חזיתות. מלבד הפחד הפיזי והכלכלי ששלח את אותותיו וזרה דאגות בלבבות, גם המצוקה הנפשית העיקה. יהיה מי שיאמר כי החשש ממנה גדול אף יותר. הבידוד המתמשך והפחד מאובדן של אנשים קרובים שרט שריטות עמוקות בנפש. מסתבר שחלוקת מנות כגון זו נותנת מזור לא רק לרעב הגשמי

האם שדיווחה לי כי הילד שלה קצת מתבייש, אבל היא גרה לבדה עם שבעה ילדים, וביקשה שאעניק לילד תחושה טובה. "כמובן, נתתי לו את כל צרכי הסדר בזריזות וברגישות הנדרשת. בתוך כך הבחנתי שעניינו של אחד הצעירים שאייש את החפ"ק באותן דקות, התלחחו מעט למראה אותו ילד. ראיתי אותו ניגש אל הילד ואומר לו: גם אני בתור ילד עברתי את זה, תחזיק חזק, ה' איתך!".

"עוד ינובן בשיבה"

הלמידה הטובה ביותר היא למידת המציאות עצמה ומה שהיא מציבה בפנינו. אחרי מספר מיזמים של מנות חג וסעודות שבת שחולקו לכל דורש וביניהם גם ציבור הקשישים, השלוחים ראו לנכון לשים דגש נוסף ומיוחד עבור סיוע עיקרי לקשישים. שוב התגייסו מאות צעירים לטובת העניין וחיי הקשישים בישראל זכו לעדנה.

"הקורונה עוררה באנשים את המודעות לחלשים בחברה", מציניים השלוחים, "אחרת קשה להסביר את ההתגייסות המדהימה של הצעירים לפרויקט העזרה לקשישים. הפרויקט הזה הוא תמונת מראה פנימית לעובדה שהתקופה הזו הציפה אצל כולנו את הרגישות והמודעות לכך שיש כאלו שנמצאים לא רחוק מאתנו וזקוקים לנו בשביל להתקיים".

הרב דותן קורתי, השליח במכללה למינהל בראשון לציון, מספר כיצד עברו הדברים בשטח: "עבדנו בשיתוף פעולה מלא עם אנג' הרווחה של העירייה. העירייה ראתה בחב"ד בקמפוס ארגון שעליו ניתן לסמוך שימצא את המתנדבים, ואנחנו השתדלנו לא לאכזב", הוא אומר בחיוך, "קיבלנו את הכתובות של הקשישים מאגף הרווחה, וכך ידענו איך להגיע אליהם".

חלוקת המנות לקשישים

אלא גם מרפאת ומעודדת את הנפש. עצם הדאגה ותשומת הלב של השלוחים, וקיום שיחות במידת האפשר עם הזקוקים לכך, העניקו תמיכה רבה שהיא הרבה מעבר למילוי חוסרים במזווה.

בהקשר זה מספר לנו השליח באוניברסיטה העברית בירושלים, הרב דניאל כלב, על אחת מחלוקות המנות שערך לסטודנטים לקראת אחת השבתות: "במהלך החלוקה ראיתי שאחד הצעירים שפנה וביקש מנה לא הגיע לקחת אותה. היות והייתה בידי הכתובת שבה הוא גר, הלכתי אליו להביא לו את המנה בעצמי.

"כשהגעתי לביתו ראיתי שהוא באמת זקוק לסיוע, המקרר שלו היה ריק. אבל ראיתי גם שעומד מולי אדם שבור ודואג. התברר שאביו חלה בקורונה והוא חשש מאוד. הוא ממש בכה כשראה אותי. דיברנו יחד במרחק שני מטר, עודדתי איתו וניסיתי לרומם את רוחו.

"הוא מאוד הודה לי על הדברים, אביו ברוך השם אכן הבריא בהמשך, אבל ראיתי איך שהמפגש הזה שנוצר בזכות החלוקה, מעניק לו בריאות לא רק בגוף אלא גם בנפש".

הרב כלב ממשיך לספר על מאורע יוצא דופן שהתרחש בחלוקה נוספת, מאורע שממחיש היטב כיצד מיזם החלוקה היה הרבה מעבר לנתינה אקראית: "זה היה ביום שלישי, בעת החלוקה של המנות לקראת החג. הקמנו חפ"ק בפנית הרחוב, שבו ארגנו את המנות. המתנדבים הצעירים נכנסים ויוצאים בזה אחר זה עם חבילות עבור מבודדים, צעירים שנתקעו, קשישים ומשפחות במצוקה. בין לבין הגיעו אנשים שפנו אלינו שלא באמצעות הרשימות שהוכנו מראש, כאלה שבאו בצורה עצמאית דרך הסטודנטים.

"הכל אץ רץ, תוך כדי מצב החירום ובהקפדה על התקנות. לפתע נכנס ילד בן 13, חובש כובע המכסה את מרבית פניו. בארשת מבושת הוא הגיש לי את הטלפון הסלולרי שלו, 'אמא רוצה להגיד לך משהו', הוא אומר לי. לקחתי מידי את הטלפון. על הקו היתה

"כשהגעתי לביתו ראיתי שהוא באמת

זקוק לסיוע, המקרר שלו היה ריק.

אבל ראיתי גם שעומד מולי אדם שבור

ודואג. התברר שאביו חלה בקורונה

והוא חושש מאוד. הוא ממש בכה

כשהוא ראה אותי"

בקשי, שמספר על מורה בעירו שנחשפה לפרויקט, והחליטה לתרום בעצמה עוגות שיחולקו לקשישים ולניצולי שואה, ואף להגיע עם כל תלמידות כיתה לחלוקת המנות בשבוע לאחר מכן.

חסד של אמת

זו היתה שעת בוקר מוקדמת בחולון. הרב מנדי מלכא, שליח חב"ד לנוער בעיר, ניסה ליצור קשר עם השכנה המבוגרת שגרה בדירה מעליהם, כדי לשאול אם היא זקוקה לדבר מה מהמכולת, כפי שנהג לעשות מדי יום בתקופה זו, אבל השכנה אינה עונה.

לאחר דקות ארוכות הוא עלה לדירתה ונקש על הדלת. רחש חשוד נשמע מעבר לדלת והרב מלכא לא היסס והחליט להזמין כוחות הצלה באופן מידי. כוחות הצלה פרצו לדירה ומצאו את השכנה המבוגרת במצב לא פשוט לאחר שחוותה אירוע מוחי. הכוחות פינו אותה בבהילות לבית הרפואה 'ביילינסון' כששם היא חווה אירוע מוחי נוסף. היא זכתה לטיפול מידי, כשעוברת היתה תחת השגחה בבית הרפואה הצילה את חייה.

בנה של השכנה התקשר אחר כך בדמעות להודות לרב מלכא, ואף הרופאים בבית הרפואה הביעו התפעלות עמוקה מהאכפתיות של הרב מלכא שהובילה להצלתה. האירוע גרם לקידוש ה' גדול,

הרב מלכא מינף את ההד החיובי ופתח בעוצמה רבה את מיום ההתנדבות לקשישים בסניף חב"ד לנוער שלו. צעירים רבים התגייסו אל המיזם ובאו להתנדב. לפני כל יציאה לחלוקת המנות עשה הרב מלכא מנהג לעצמו: הוא כינס את כל המתנדבים וסיפר להם את הסיפור שהוא עצמו חווה עם השכנה המבוגרת, שחייה ניצלו בזכות תשומת הלב.

"הסיפור הזה לפני היציאה להתנדבות", הוא מספר, "נותן לפעילות ממד אנושי וחיי". בתוך זמן קצר הפעילות עשתה הד כה גדול עד שכמות המנות הכפילה את עצמה תוך שבוע, זאת לאור הביקוש הרב והלחץ של גורמים בעירייה לספק עוד מנות ועוד כתובות של נזקקים.

עד עתה מצטרפים סניפים נוספים המפעילים את הפרויקט, ולאור ההצלחה המסחררת שלא ניתן להפסיקה הפרויקט ממשך בינתיים עוד שבוע ועוד שבוע.

"החסד והנתינה נעשו הזדמנות נפלאה לקשר עם הצעירים", מסכמים בחב"ד לנוער ובחב"ד בקמפוס. "ראינו במוחש דווקא בנושא הזה כיצד מצווה גוררת מצווה, ואין ספק שגילינו תחום נוסף שאנחנו בהחלט מתכוונים לאמץ גם אחרי שהמצב המיוחד שבו אנחנו נמצאים יסתיים". ■

יצרה אצל הצעירים מודעות למצבם הפיזי של אותם קשישים. כך לדוגמה מספרים לנו השלוחים בחב"ד לנוער, איך המתנדבים הצעירים מצאו במהלך החלוקה קשישים שחיים בתנאים קשים ביותר. בכמה מהבתים סייעו הנערים לקשישים להכניס את המזון למקרר, אך כשפתחו אותו ומצאו מקרר ריק.

הרב מנדי טורקוב, שליח חב"ד לנוער בעיר טבריה, מספר: "אחרי שכבר חשבתי שראיתי הכל, הגיע הסיפור הבא: אחת הכתובות שקיבלנו הייתה של קשיש בודד, וההוראה שקיבלנו מאגף הרווחה הייתה להתקשר אליו קודם ההגעה. המתנדבים שלנו התקשרו אליו ולא נענו, ובינתיים חולקו כל המנות.

"שעתיים לפני השבת חזר הקשיש למספר של המתנדב שהתקשר אליו. כששמע שהוא רצה להביא לו אוכל לשבת, התחנן בפניו: אני מבקש מאוד אם תוכל להביא לי כעת את האוכל; אני בלי לחם בבית ואשמח מאוד לקבל את המנה.

"המתנדב, שהטלפון הזה טלטל אותו, פנה לחבריו ותוך דקות ספורות ארגנו החברים מנה מפוארת ממאכלי השבת שהכינו בבתינו. הקשיש התרגש עד מאוד והצעירים יצאו מהאירוע המסעיר הזה עם החלטה להתנדב כל שבוע".

"זה משהו שאנחנו מכירים מקרוב", מוסיף הרב דותן קורתי, תוך כדי שהוא פולט אנחה כבדה ומפנה אותנו לאחד המתנדבים הפעילים בחלוקת המנות לקשישים מטעם חב"ד במכללה, המספר על מקרה דומה שבו הגיעו לאחת הקשישות, וכאשר נכנסו לבית פרצה הקשישה בבכי וסיפרה כי כבר שלושה ימים היא לא אכלה.

"שאלנו אותה: למה, מה קרה", מספרים המתנדבים כשהתרגשות נשמעת בקולם, "והיא סיפרה לנו שהיא שברה את היד ואת הרגל, ולא יכולה הייתה להתנייד ולהכין לעצמה אוכל. ולכן היא פשוט לא אכלה עד שהגענו והבאנו לה את האוכל. כששאלנו אותה מה עם הילדים שלה, היא אמרה שהם גרים רחוק ולא מגיעים לבקר אותה לעיתים קרובות..."

ההירות של הצעירים הייתה מפעימה ויצרה מעגלים נוספים של נתינה. דוגמה לדבר מעניק השליח לנוער באילת, הרב שניאור

**"אחד הצעירים שאייש את החפ"ק
באותן דקות, התרגש מאוד למראה
אותו ילד. נפעמתי כל כך כשראיתי
שהוא ניגש אל הילד ואומר לו בעיניים
לחות: גם אני בתור ילד עברתי את זה,
תחזיק חזק, ה' איתך!"**

שבעה רועים

לרגל יום י"ב בסיון, יום אחרון לתשלומין דחג השבועות,
זמן מתן תורתנו, מוגש בזאת

**פרק מאלף אודות לימוד התורה, יגיעתו וחידושי בתורת הנגלה
ובתורת החסידות של כ"ק אדמו"ר האמצעי, הרה"ק רבי דובער זי"ע**
עדויות מסעירות על שעות רצופות של אמירת מאמרי חסידות, גילויי אהבה
מפעימים של אביו הגדול, בעל התניא והשולחן-ערוך, לגודל חידושי ודרושי
ושאיפת נצח לדבקות אינסופית בתורה הקדושה • טעימה עשירה של חתיכה
הראויה להתכבד, מתוך הסדרה 'שבעה רועים' לתולדות אדמו"רי בית חב"ד,
בשפה שווה לכל נפש מאת **בנימין ליפקין ואיר ויינשטוק** - העומדת לראות אור
בקרום בהוצאת 'מעיןותיק'

מרחיק דגדלות

גבוהה ומפרכת (ספר התולדות).

זה לשון הספר 'בית רבי' אודות לימודו של רבנו האמצעי:

"מיום עמדו על דעתו, לא הביט כלל על חמודות העולם ולא היו
נחשבים אצלו גם לטפל דטפל, רק בתורת ה' דבקה נפשו והיה
שוקד בשקידה נפלאה על דלתי התורה והחכמה בנגלה, עם חברו
האהוב לו, הרה"ק רבי אהרן הלוי משטראשעליע נשמתו עדן".

רק חודש אחד חלף

המלמד שלמד עם רבנו האמצעי בשנים שקדמו לכניסתו לנועם
עול תורה ומצוות היה יושב שנה תמימה בליאזני ולומד עם הנער
שנודע כבר אז בגאונותו הכבירה. אחת לשנה, לקראת ראש-השנה
היה נוסע לביתו ולמשפחתו עמם שהה עד אחרי חגי תשרי. עובר
לנסיעתו הביתה היה נכנס אל רבנו הזקן לקבל ברכת פרידה, רבנו
הזקן היה מברכו ומבקשו לשוב לאחר החגים ולהמשיך ללמוד
עם בנו.

מה מאד התפלא איפוא המלמד בערב ראש-השנה תקמ"ז, כאשר
את ברכת הפרידה קיבל אולם רבנו הזקן לא הורה לו לשוב
לליאזני לאחר החגים, להמשיך וללמוד עם בנו העילוי.

ככלות החגים התחבט בנפשו אנה ואנה. בסוף החליט לשוב
לליאזני. הוא שב והתיישב ללמוד עם רבנו האמצעי אך מהר
מאוד קלט שרבנו האמצעי לומד בצורה עמוקה ביותר, הרבה יותר
ממה שהוא-המלמד מסוגל להבין. הוא התפלא, חשק להבין מה
התרחש במוחו של הנער בחודד הכבוד שחלף כאשר הפך מנער
עילוי לגאון עצום ומופלג שאי אפשר להשיג את הבנת מוחו.

הוא שאל את פי הנער שהסביר לו:

כה הגדיר כ"ק אדמו"ר מהר"ש זי"ע:

מרנא הבעש"ט ותלמידו המגיד ממעזריטש האירו בקדושת 'כתר'
העילאית. רבנו הזקן היה בבחינת 'חכמה' - הוא גילה את אור
החכמה הנערב; ואילו רבנו האמצעי היה בבחינת 'בינה' שעניינה
התרחבות החכמה. על כן היו דברי תורתו נאמרים באריכות יתירה,
בביאור ובהסברה (ספר השיחות תש"ב, עמוד 19).

אמרת קודש זו אין כמוה להגדיר את מהות כוח השפעתו רבת
ההוד של רבנו האמצעי, כוח השפעה שליבתה המוני לבבות
והפכה את המחוז כולו למדורת אש חסידית מעמיקה.

החסיד רבי דוב זאב קזנינקוב, רבה של יקטרינוסלב ובעל פה
מפיק מרגליות (ראו אודותיו בספר השיחות ה'ש"ת, עמוד 32), אשר זכה
להימנות עם חסידי רבותינו הצמח צדק, המהר"ש והרש"ב,
התבטא: "רבנו הזקן פתח צינור דק של גילוי אור החסידות, ואילו
את ההעמקה וההרחבה של הצינור להשפיע מטובו לחסידים -
פעל רבנו האמצעי" (מגדל עז, שער המעשה סעיף עט).

רק בתורת ה' דבקה נפשו

כוח התורה אצל רבנו האמצעי היה מפליא ביותר. כבר משנות
ילדותו המוקדמות היה מעמיק להבין את דברי התורה. כילד למד
אצל מלמד שחילק את תלמידיו לשתי כיתות ולכל אחת מהכיתות
הוא לימד לימודים אחרים. כילד, לא פנה לשנן את תלמודו לאחר
השיעור ששמע אלא פנה להאזין מאחורי הפרגוד אל השיעור
הנוסף הניתן לתלמידי הכיתה השנייה - כאשר רק לאחר מכן,
בבית הוריו הקדושים, שינן את אשר למד בשני השיעורים, וכך
כבר זכה אז לשאוב בארות של תורה. כעבור מחצית השנה הוא
כבר עבר ללמוד עם תלמידים מבוגרים ממנו בהרבה, ברמת לימוד

"אין צריכים ללמוד מתוך קטנות המוחין מבלי יכולת להיות פנוי להרגיש את המתרחש מסביב... אני, גם כשאני עוסק בעומק רב בדברי תורה, או בהתבוננות עליונה, אני עדיין שומע אפילו את קול משק כנפוי של זכוב הנמצא על שולחני" (סיפורים נוראים, עמוד 80).

בפעם אחרת, שהה רבנו האמצעי בשקלוב ימים אחדים בפעילות למען הכלל, כאשר בכל אותם הימים נבצר מעמו לשבת וללמוד משך שעות רצופות כאשר איוותה נפשו.

ברגע בו סיים את אשר צריך היה לפעול בשקלוב הוא ציווה לעגלון להאיץ בסוסים. בעל העגלה הצליף בסוסים והם יצאו בדהירה לעבר ליאונו. אחד הסוסים נחלש תוך כדי דהירה ונפל תחתיו מת. רבנו הורה לעגלון שלא ישגיח בסוס המת אלא ימשיך בדהירתו. גם כשהמלווים רצו לעצור לאתנחתא קצרה על אם הדרך, לא הסכים רבנו האמצעי אלא המשיך לצוות על העגלון להדהיר את הסוסים. ברגע שחנתה הכרכרה סמוך למעון קדשו, רץ רבנו במרוצה אל חדרו, אפילו את מעילו לא פשט מעליו, הוא חטף את הגמרא בשתי ידיו והחל בולע את תיבות התלמוד כצמא אשר נפשו שוקקה ורעבה. משך לילה שלם הוא ניצב על רגליו ולמד מתוך שיקה עזה.

אחד הנוכחים תיאר זאת: "רבנו רץ אל הגמרא בהתרגשות גדולה כל-כך, כאם רחמנייה הנפגשת עם בנה יחידה לאחר עשרים שנה שלא התראו" (סיפורים נוראים, עמוד 81).

מי רשאי לטעות

בצעירותו התעוררה שאלה עיונית בין גדולי הלומדים, הגאונים והצדיקים רבי אברהם מקאליסק, רבי יהודה לייב אחי רבנו הזקן, רבי נחמיה מדוברובנה ורבי ברוך מרדכי מברויסק, כולם גאוני פלא אשר התפללו בסוגיה לאסוקי שמעתתא. רק לאחר מספר ימים בהם הוסיפו להתפלל אך לכלל מוצא לא הגיעו, נענו איש לרעהו: "אין ברירה, אנו מוכרחים להציע את הדברים לפני רבנו האמצעי".

משך חצי שעה שהו בקודש פנימה ושמעו את הסברו הגאוני של רבנו האמצעי שהשווה את כל הררי הקושיות והביא אותם לידי מוצא תורני מופלא מהסכך, לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא (סיפורים נוראים).

על החסיד המופלג רבי ברוך מרדכי מברויסק מסופר כי מדי שנה הגיע לחוג את חג הסוכות במחיצת רבנו האמצעי. חשיבותו המופלגת של החסיד, הגאון והצדיק, הביאה אותו להיות מוזמן להתאכסן במעונו של רבנו האמצעי, שם אף היה יושב ולומד עמו בהעמקה. ישב רבי ברוך מרדכי ולמד עם רבנו עד שהגיעה עת פרידה והוא שב לעירו. כעבור שנה, משוב הופיע בשערי בית רבנו לימי זמן שמחתנו, שאלו רבנו האמצעי: "נו, היכן אחזנו בלימודנו?" כמי ששואל את החברותא הקבוע עמו למד אך אתמול. מיד שקעו השניים בלימודם במקום בו הפסיקו לפני שנה (שמועות וסיפורים ח"ג, רבנו האמצעי, אות לו).

ושוב מעשה ברבנו שנוהג היה לתת למרנא חתנו כבנו אדמו"ר ה'צמח צדק' להשיב תשובות במקומו, לשאלות שונות בהלכה שזרמו אליו, ומנהגו בקודש היה לעבור על מה שכתב חתנו ולאשר את הדברים. פעם אירע שכתב ה'צמח צדק' את התשובה ונשלחה אל השואל מבלי שתוגש לאישור רבנו האמצעי. לאחר זמן מה, עיין הרבי בעותק מתשובת ה'צמח צדק' ותכף הגיב: היאך כתבת כזאת, והלא יש תוספות ביבמות שסותר לתשובה זו. ומשחלשה דעתו של הצמח צדק, אמר לו רבנו האמצעי כהאי לישראל: איך רבי עדיין, ולפיכך רשאי הנך לטעות (שמועות וסיפורים ח"ב עמוד 45).

השתוקקות

כל ימות אביו הקדוש השתוקק רבנו האמצעי וכסף לשמוע מפה קדשו מאמרי חסידות, ופעמים היה מוכן ללכת עד הקצה ובלבד שיזכה לשמוע ממאמרי החסידות של אביו, רבנו הזקן. השתוקקות זו הביאה את רבנו האמצעי להעלות על גבי הכתב את תורת אביו, רבנו הזקן, בדחילו וברחימו.

כל דיבור ודיבור ששמע מפי אביו הקדוש, מיהר רבנו האמצעי

"בחודש תשרי התחלתי להניח תפילין דבר יום ביומו. בפעם הראשונה היה זה אבי הקדוש שקשר לי טוטפות. כאשר קשר לזרועי תפילין של יד הוא בירכני שמכאן ואילך ייפתח לבכי בהבנה קדושה וכאשר הצמיד את תפילין של ראש למוחי הוא בירכני שאזכה שמוחי ייפתח להבנת התורה. מאותו רגע ואילך התעצמה הבנתי עד למאוד".

לדורות אכן נשמרה דמותו של רבנו האמצעי כמי שהעמיק בתורת הנסתר, אולם לא פחות מכך היה כוחו בנגלה, כאשר היה גאון בקנה מידה מבהיל (בית רבי, פרק א).

גאון הגאונים

כאשר הפציע שדכן בליאונו והציע הצעת שידוכים עבור רבנו האמצעי, שיבך רבנו הזקן את מקחו וציין: "בערל שלי יודע לנתח סוגיות בגמרא לסברות דקות כשערות" (ליקוטי סיפורים).

לימים היה זה גאון הדור, הגאון רבי יוסף ראזין זצוק"ל, ה'רוגוצ'ובי', שנענה ואמר: "אכן רבנו הזקן היה 'גאון', אולם בנו, רבנו האמצעי, היה 'גאון הגאונים'".

הנוכחים שאלו את הגאון זאת מנין לו, מאחר ורבנו האמצעי לא הותיר אחריו כתבים רבים בתורת הנגלה, והרוגוצ'ובי השיב: "כשאני לומד את מאמריו בתורת החסידות יודע אני לזהות מתוך הדברים עד היכן גברה ידיעתו העצומה בתורה הנגלה, בהיותו גאון הגאונים" (מגדל עז עמוד צד).

בקרב החסידים היה מקובל שרבנו האמצעי אכן כתב חיבור כדוגמת 'שולחן ערוך' על כל ארבעת חלקי שולחן-ערוך, ואף חיבור תורני רחב היקף חיבר על 'שולחן ערוך הרב', אולם החסידים היו חושפים את הכתבים הללו, כל אחד חטף דף ושניים מרוב תשוקתם לתורתו של רבנו האמצעי, עד שלא נותר ספר שלם בתורת הנגלה ממנו הראוי להדפסה (מפי הגה"צ הרמ"מ, בן כ"ק אדמו"ר מהר"ש ז"ע).

י"ב שעות רצופות

גאונו הנשגבה של רבנו האמצעי לא היתה רק בשל כישורו המזהיר ונשמתו הרוממה. אותו צדיק וקדוש קידש את עיתותיו בהתמדה מופלאה, בהתקשרות עצומה בדברי תורה. עוד בהיותו צעיר לימים היו רואים אותו בימות החמה, מסיים תפילתו בשעה מוקדמת ואוכל פת שחרית מיד לאחר התפילה, כך שבשעה תשע וחצי בבוקר היה מוכן ומזומן להתחיל בלימודו.

כך התיישב בהתמדה מופלאה ללמוד שמונה שעות רצופות בעודו עומד על רגליו. שמונה שעות בהן לא נתן לאיש להפריעו ולו לרגע אחד מלהתעמק בתורה הקדושה, חמדת לבבו (לשמע איון, עמ' 41).

כאשר כבר הנהיג רבנו האמצעי את עדת קדשו, רצה פעם לפעול דבר מה אצל החסידים. זימן אליו את משמשו אשר היה צמוד אליו מיום היכנסו לעול תורה ומצוות, וביקש ממנו שייעיד על התמדתו בתורה. המשמש העיד שרבנו האמצעי למד בתורת הנגלה משך ארבע עשרה שנה, מדי יום ביומו, בין שמונה לשתים-עשרה שעות רצופות ("כ"ק אדמו"ר ז"ע בשם כ"ק אדמו"ר הרי"צ ז"ע).

מאיץ את העגלון

אודות התמדתו המופלגת של רבנו האמצעי מספרת ההתרחשות הבאה.

רבנו האמצעי ישב ולמד בשעות הלילה בקומה התחתונה בה התגורר, כאשר לצדו השכיב את בתו הפעוטה בעריסתה לישון. כאשר סיים מספר שעות של לימוד קם ממקומו ונבהל לראות את אביו הגדול, רבנו הזקן, עומד בחדרו. הוא לא הביין מדוע טרח רבנו הזקן עצמו לרדת מקומת העלייה בה ישב ולמד, שהרי אם היה צריך משהו היה יכול לשלוח את המשמש.

רבנו הזקן סיפר לו שבתו הפעוטה נפלה מעריסתה ובכתה בכייה רבה שנשמעה גם בקומה העליונה, אולם רבנו האמצעי מרוב שקיעתו בלימוד לא הרגיש בנפילתה ובכתייה.

באותה הזדמנות לימד רבנו הזקן את רבנו האמצעי פרק בהתמדת התורה:

הדרכת חסידים, הוא לדאוג לכך שלא ייעשו ל'חסידים שוטים', שכן רוח-שטות הרי היא חוצצת כמחיצת הברזל בין האדם לבין תורת החסידות".

רבנו הזקן אף אפיין אז את מהותו של שוטה: "ראשית, טיפש כפשוטו וכמשמעו, ושנית שוטה הוא מי שמתנהג בפראות. הטפשות והפראות אינם צועדים יחדיו עם חסידים וחסידות" (ספר השיחות ת"ש בלה"ק עמ' 61).

כוח הנשעה

"את חסידיי כבר הפכתי לנכים ומקולקלים בענייני גשמיות. יותר הם אינם מסוגלים ליהנות מענייני העולם הזה". משפט עוצמתי זה שהשמיע רבנו האמצעי (הובא בליקוטי סיפורים סיפור כ'), יש בו כדי לתת הבנה על הדרך בה הנהיג את חסידיו הרבים, כאשר לא היה לו די בכך שהוא מעיין הנובע חסידות, אלא פעל להפוך את כל אחד מהחסידים למעיין בפני עצמו, לטופח על מנת להטפוח.

וכפי שהיטיבו חסידים לבטא בערגה:

"אצל רבנו האמצעי הסתובבו עשרות אלפי חסידים (!) שהייתה להם 'אהבה בתענוגים'" (מהרש"ג - רשימות דברים).

מי לנו גדול כרבי אייזיק מהומיל אשר עוד בחיי רבנו הזקן נכנס אליו ואמר בהתפעלות - לאחר שהיה מלוגם במעט 'משקה': 'על אלוקי השמים, יודע אני ממה שלימדני הרבי (רבנו הזקן), אף חסידות יודע אני מדבריכם. אולם 'טעם' בחסידות, קיבלתי מרבי בער שלכם (כלומר, מרבנו האמצעי)". פניו של רבנו הזקן זרחו למשמע הדברים (תולדות יצחק אייזיק עמ' 61).

כאשר דיבר לפני חסידיו מיטע מאד לדבר בענייני 'עבודה' ופעולות הנוגעות למעשה. מרבית דיבורו היה דיבורי מוח ונשמה מופלגים ואפופי רו. דברים בהם הלהיב את לבבות החסידים.

וכמים הפנים לפנים - אף החסידים שהסתופפו בצלו באותה עת, בעלי דרגה היו, גבוה מעל גבוה, למעלה מעיסוק במידות והמסתעף מהן. ואם אירע שהקדיש רבנו דברים אודות מידות, כגון עניינים שבחיצוניותם טובים המה ובפנימיותם לא - היו המה מתעלפים. היה זה מפאת רגש הכושה שאפף אותם בהכירם בכך שמך ערכם אם רבם צריך לעוררם בכגון דא.

ועוד זאת סיפר כ"ק אדמו"ר הרי"צ ז"ע, את אשר שמע מהחסיד הישיש ר' אבא מצאשניק אשר הוא עצמו הכיר חסידים שהיו נוכחים במעמד שבו נשא רבנו האמצעי את מאמרו הידוע הנושא את דיבור המתחיל "יונתני", והצופן בחובו ענייני 'עבודה'. או אז, לנגד עיניו של החסיד הנזכר שסיפר את הדברים לנינו של רבנו, הלא הוא אדמו"ר הרי"צ, "הרבה מניינים של חסידים התעלפו אז" (ספר השיחות, קץ הת"ש, עמ' 101).

אפילו עניינים גשמיות התפעלו בראות מחזה ההוד של מסירת התורה מפי רבנו האמצעי לחסידיו הרבים והמופלגים. מסופר על פרופ' הייבנטל הנודע שכאשר נסע לבקר באחוזה הסמוכה לליובאוויטש, בה התגורר יידו, אסטרונום בקנה מידה, נכנס לבקר בחצר הקודש בליובאוויטש ונקלע להיכלו של רבנו שעה שעסק באמירת חסידות. הוא התבונן וראה את דבקתם המופלגת של החסידים באמרי רבנו. המאמר נמשך משך שעה ארוכה אולם

לרשום לעצמו, הוא לא סמך על זיכרונו הכביר אלא הקפיד שהדברים יירשמו עלי גליון. רבנו הזקן המליץ עליו: "וכל מעשיך בספר נכתבים" (בית רבי). כתיבתו זו החלה עוד בשנות ילדותו, כשהיא מתאפיינת בכישרון רב, במהירות רבה ובכתב יד הדור (ספר השיחות קץ ת"ש עמ' 123).

בתחילה היה כותב בסגנון דייקני ביותר. מילה במילה בלשון ובצורה בה היא נאמרה מפי רבנו הזקן. מאוחר יותר, עת התמנה להדריך את האברכים וללמוד עמם מאמרי החסידות, החל לכתוב את תורת אביו בהרחבה יותר, כשהוא מוסיף לפרט ולהסביר את הדברים. מאוחר יותר החל להאריך עוד יותר כשהוא הופך את המאמרים שנאמרו בעלייה, למאמרי חסידות ארוכים ומפורטים היטב (ספר התולדות).

חסידות בחיי אביו

עוד בחיי אביו החל רבנו האמצעי לדרוש במאמרי חסידות עמוקים. כאשר הגיע שמע הדברים אל אביו, נענה ואמר: דור דור ודורשיו. בני צריך לומר חסידות באופן בו הוא אומר את מאמריו, ועל ידו יתקיים הייעוד הנשגב של 'פוצו מעיינותיך חוצה' (כ"ק אדמו"ר ז"ע, תורת מנחם תשי"א, ח"ב, עמוד 108).

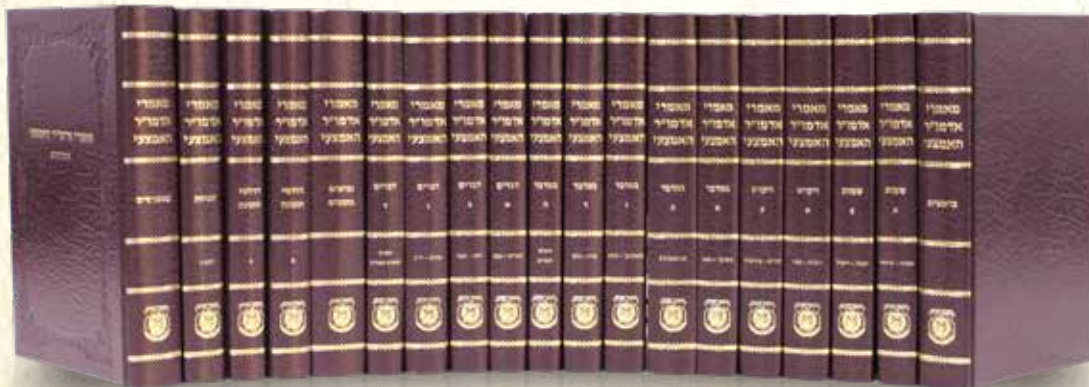
על אחת ההזדמנויות בהן נחשף רבנו הזקן לתורתו העמוקה של בנו, ועוד צעיר היה, סיפרו חסידים: היה אז מי שהגיע ו'הלשין' לאוזני רבנו הזקן אודות בנו שהיה עדיין אברך צעיר לימים, שכתב שלושה-עשר דרושי חסידות עמוקים על אחד ממאמרי חז"ל העמוקים. באותה שעה לא שזה רבנו האמצעי בביתו, אולם משחזר, בעודו יושב במרכבה, הגיע שליח בשם אביו המבקש שיבוא אליו תכף עם המאמרים אשר כתב. בעתת קודש תקפה את רבנו האמצעי שהפך למשותק לרגעים וכבר לא היה מסוגל לרדת בעצמו מהמרכבה.

עם רדתו, מיהר לקחת את הקונטרסים אשר כתב ולמהר עמם אל אביו אשר התבונן במאמרים בקורת רוח מרובה, ולאחר מכן הזמינו לסעוד עמו את ארוחת הערב. בצאת רבנו האמצעי, פנה רבנו הזקן אל הרבנית ע"ה בבקשה שתכין סעודה טובה מאחר ואורח חשוב עתיד להגיע אליהם.

לערב, משהגיע רבנו האמצעי, ישב לאכול בצל אביו ואביו ביקשו: "בערל, זאג חסידות" (אמור מאמר חסידות). רבנו האמצעי הצטדק שאינו יכול לומר בפני אביו מאמר חסידות. מזג לו רבנו הזקן כוס יי"ש וביקשו שוב לומר מאמר חסידות, עדיין סירב רבנו האמצעי בטענת: "איני יכול". ורק בפעם השנייה בה מזג לו רבנו הזקן כוס יי"ש וציווהו להגיד חסידות, פתח ואמר מאמר, להנאתו הרוחנית של אביו קדישא.

מאוחר יותר נכנסה הרבנית ושאלה: איה הוא האורח לכבודו הוכנה הסעודה? ורבנו הזקן החווה לעבר בנס, רבנו האמצעי, באומרו: "בערל הוא האורח הנכבד, הוא דורש טוב!" (שמועות וסיפורים, חלק ב).

עודו צעיר לימים, בן שיתסר או שבסר, מינה רבנו הזקן את בנו הנשגב להדריך את האברכים הצעירים שהגיעו אז לליאוונזי לדבוק בתורת החסידות. באותה שעה הדריכו: "הדבר הראשון בעת

סדרת מאמרי אדמו"ר האמצעי

כאשר פעם אחד החסידים - שהיה מופלג בכוחו הייחודי להעביר הלאה את מאמרי החסידות - התאונן באוזני רבנו בעת היכנסו ל'יחידות', שכאשר הוא חוזר מאמרי חסידות מתעורר אצלו רגש של 'ישות' וגאווה, השיבו רבנו: "א ציבאלע זאל פון דיר ווערן, אבער חסידות זאלסטו חזרין" (אף אם תהפוך לבצל - כלומר, גם אם תהיה לך גאווה וישות שלא ברצונך, כשם שהבצל גורם לדמעה לא רצונית - מכל מקום תמשיך לחזור על מאמרי חסידות אשר שמעת). עד כדי כך הגיעו הדברים (לקוטי שיחות חלק יא, עמוד 328, וכן לקוטי שיחות חלק כד עמוד 144).

החסידים לא נעו ולא זעו. מי שענינו פקוחות היו, לא עצם את עיניו לרגע; מי שענינו עצומות היו, לא פקחן כלל; ומי שפיו היה פתוח, לא סגר את פיו. הכל קפאו על עומדם מרוב התקשרות לדברות הקודש. בראותו כי כך, התבטא הפרופסור בהתפעלות גוברת: "מחזה כזה יכול להתרחש רק בכוח הנשמה, שהמה מקושרים בנשמתם בדברים הנשמעים" (ספר השיחות קיץ ת"ש, עמ' 101-102).

ייחודא עילאה בראש חוצות

בחריפות יתרה התבטא רבנו האמצעי לאמור: "מי שחלילה אינו מניח תפילין, הרי הוא מוגדר כ'פושע ישראל בגופו'. אולם מי שאינו מתבונן בייחודא עילאה ובייחודא תתאה, הרי הוא בכלל 'פושע ישראל בנשמתו'... שכן מי שעובר על כל התורה כולה אולם עדיין מאמין הוא בעיקרי האמונה, הרי בשם ישראל יכונה; ברם, מי שחסר לו חלק משלושה-עשר עיקרי האמונה, אף אם הוא מקיים את כל דברי התורה, כותב עליו הרמב"ם שאינו נכלל בכלל ישראל" (אמרי בינה).

רבנו עמל כל חייו להחדיר את ההתבוננות בייחודא עילאה ותתאה ובשורשי הדעת העליון, בחסידיו.

פעם התבטא בלהט: "אילו היה לי כל הון שבעולם והיתה לי האפשרות לרכוש מבוקשי באותו ההון, הייתי משלם כל הון שבעולם עבור כך שאברכים בכל מקום שהם, ידברו דברי-אלוקים-חיים" (כ"ק אדמו"ר הרשב"י זי"ע, הובא במגדל עז).

שעורה-עשרה שעות

כאמור, תורתו של רבנו האמצעי היה נשגבה ביותר ואילו על ענייני עבודה מעשיים כמעט ולא דיבר. כ"ק אדמו"ר הריי"צ זי"ע סיפר שלעתים רחוקות, כאשר היה רבנו האמצעי מדבר על ענייני עבודה, היה לבו מתרומם מהתרגשות עד שהיה לוקה מכך (ספר השיחות ה'ת"ש, עמוד 101).

בכלל, כמעין המתגבר שמימי אינם נפסקים לעולם, היו נובעים הלימו מאמרי החסידות. כ"ק אדמו"ר זי"ע סיפר על כך שפעמים היה יכול לומר שלוש פעמים בשבת אחת מאמרי חסידות, ופעמים היה אומר מאמרי חסידות לפנות בוקר (רשימת היומן עמוד קצ"ט).

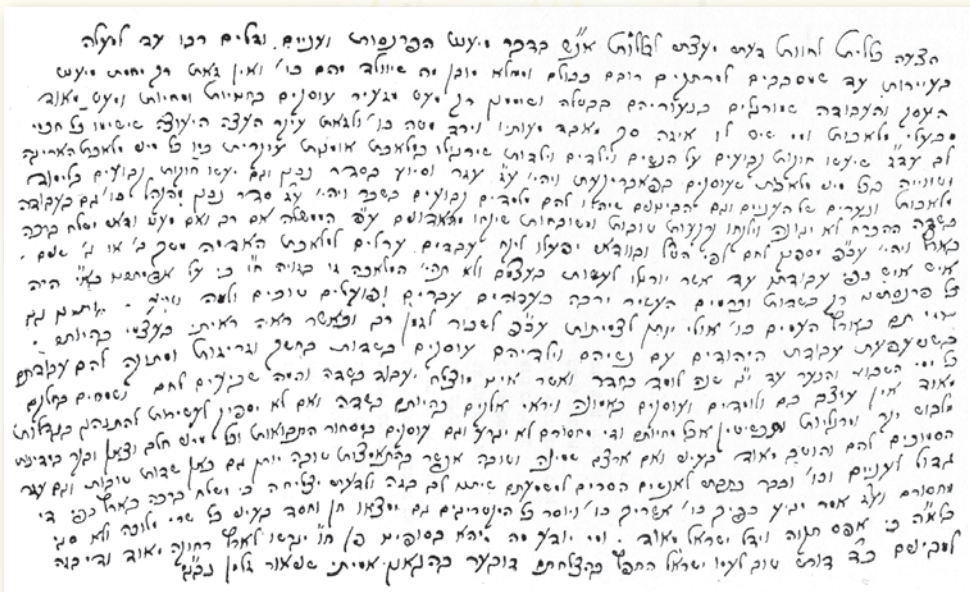
והנה קטע-תיאורי אותנטי מתוך 'בית רבי' המעניק פרספקטיבה על אמירת החסידות מפי רבנו: "אמירת החסידות של הרבי האמצעי היתה שלא בדרך הטבע. הוא היה יכול לומר בשבת אחת הרבה פעמים דברי אלוקים חיים, וכל פעם משך מספר שעות". בהמשך מסופר שם על החגים והמועדים בהם היה רבנו מוסף ריבוי על ריבוי ואומר מאמרי חסידות עד בלי די.

הייתה פעם שאמר אחד עשר מאמרי חסידות בזה אחר זה, עד שנכנס אליו דודו אחי אביו, רבי יהודה לייב זי"ע, ואמר לו: "רבי, לא כל מוח מסוגל לסבול את ריבוי האמירה!" (בית רבי ח"ב עמ' 4). והיו פעמים שבהן היה רבנו אומר מאמר חסידות אחד משך שמונה-עשרה שעות ברציפות! כאשר משך כל הזמן הזה היה נשען על נכדו, מהרי"ל מקאפוסט זי"ע, שזכה לכינוי 'הסטנדר' של רבנו (ליקוטי סיפורים סיפור ז').

בחג השבועות של אחת השנים התלהב רבנו האמצעי ואמר מאמר אחר מאמר בתורת החסידות. חתנו, רבנו הצמח-צדק זי"ע שהיה באותה עת בביתו (על פי טעמיו העילאיים), אולם החסיד רבי יצחק אייזיק מהומיל לא נשאו ליבו, הוא רץ אל מעון רבנו הצמח-צדק, תפס בו בחזקה רצועק: "ר' מענדל, ר' מענדל! בו עמדי, שמע וראה כיצד אלוקות משתפכת בחוצות!" (מגדל עז, שער המעשה סעיף עג).

פעמים תוך כדי אמירת חסידות, היה רבנו האמצעי צועק: "ש'א! ש'א!" למרות שדממה שררה בהיכל. כ"ק אדמו"ר הרשב"י זי"ע ביאר שלמוחו צעק את צעקתו, על מנת להשקיט את נביעת השכל שבמוחו הנשגב (ספר השיחות תרצ"ז).

מאידך, בעת התפילה, בשונה מתורתו שנאמרה בלהט, היה רבנו עומד ללא כל תזוזה ותנועה ומייחד ליבו לאלוקיו (בית רבי). שעות ארוכות היה רבנו עומד בתפילתו, לפעמים היו עניני פקוחות לרווחה אולם דבר לא ראה, הוא היה מופרש מהעולם ודבוק בבוראו (ליקוטי

כתב יד קודש ש כ"ק אדמו"ר האמצעי זי"ע

עד כדי כך הגיעו פני הדברים, עד שלפעמים היה רבנו האמצעי משגר את משמשיו בעוד לילה להעיר את החסידים באכסניותיהם על מנת שגיעו אליו לשמוע מפה קדשו מאמרי חסידות בנהירו עילאה (שם).

"אני מאחל לעצמי" - ביטא רבנו האמצעי את כיסופי לבבו - "שכאשר יהלכו אברכים ברחוב זה לצד זה, ישוחחו ביניהם אודות ייחודא עילאה וייחודא תתאה" (כ"ק אדמו"ר זי"ע, תורת מנחם תשי"ב, ח"א (ד) עמוד 160). בפעם אחרת התבטא באוזני לייבקע, משרתו: "לא נכון אנו פועלים. היינו צריכים לפעול שגם סבלים פשוטים ברחובה של עיר, ישוחחו ביניהם בתורת החסידות" (ליקוטי סיפורים סיפור יג).

מתוך רצון טמיר זה, פעל רבנו האמצעי כאמירת דברי תורה בלבת אש קודש. כאשר שוב ושוב היה מדרכן את החסידים שגם כעוזבם את דרכי העיירה ליובאוויטש, ימשיכו להנחיל הלאה את מאמרי החסידות אשר קיבלו, ללמד דעת את העם שבשדות.

סיפורים סיפור טז). התפילה העילאית הזו, הטמירה הזו, היתה סוחטת את כוחותיו ולאחר התפילות של ראש השנה היתה כותנתו ספוגה בנחילי זיעתו (סיפורים נוראים). ויהי לפלא.

חסידות טבעת

כה העיד רבנו הצמח-צדק זי"ע באוזני אחד החסידים, כאשר רבנו האמצעי כבר היה בעלמא דקשוט: "חותני הקדוש שרה שלושים שנה בחסידות כדג השוחה במצולות. אילו היו חותכים בכשרו, לא דם היה נוטף ממנו אלא חסידות" (שמועות וסיפורים, ח"ג מב).

בדרכו בהתרחבות תורת החסידות, החזיק רבנו האמצעי 'קאפעלע' של משוררים ומנגנים שהיו שרים ומנגנים לפניו, וכך נפתחו מעייני החסידות, אצלו ואצל החסידים.

הרבי מהר"ש זי"ע הסביר שמאחר ורבנו האמצעי היה בשורש כוח היבנה הוא השתמש ב'קאפעלע' לפתיחת שערי המוח והלב (התמים, חוברת ב עמ' עח). המשוררים והמנגנים במקהלה ובתזמורת של רבנו, היו יכולים להיקרא לפניו גם ביום רביעי של חולין לנגן מאחורי דלת חדרו, כאשר היה עוסק בחסידות (רשימת היומן, כ"ק אדמו"ר זי"ע, עמוד רכה).

כ"ק אדמו"ר הריי"צ זי"ע סיפר (בקץ תרצ"ד, באוזני ש"ב פרופסור פישל שניארסון שהפציר בו לשמוע אודות רבנו האמצעי): "פעם חפץ רבנו האמצעי לכתוב מאמר חסידות, לכך ביקש מהמקהלה שיפתחו בשירה, בעוד הוא יושב, פניו מוסכות אל הקיר והוא כותב מאמר חסידות בנעימת ערבות ומתיקות" (מגדל עז, שער המעשה, סעיף פא).

את עצם כתיבתו תיאר הרבי מהר"ש זי"ע: "זקני, רבנו האמצעי, היה כותב במהירות עצומה. כשכבר כתב את השורה הארבעים או החמישים, היו עדיין השורות הראשונות לחות... החסידים אמרו שהוא כתב בהשבעת הקולמוס... חס ושלום, חס ושלום, הוא לא כתב בהשבעת הקולמוס, ובכלל כדי להשביע קולמוס צריכים לכוון בכוונות ההשבעה ואילו רבנו האמצעי כל מוחו היה תפוס בתורת החסידות באותה שעה. המהירות הבלתי רגילה היתה תוצאה מכך שידו היתה קשורה לכוח מחשבתו הטמיר וכך הוא הצליח לכתוב במהירות המחשבה. במהירות כתיבתו, היו סופי השורות נכתבים כבר מעבר לדף, על השולחן עצמו, וכך היה שולחנו מלא ברישומי קדשו, רישומים של חסידות טהורה" (התמים, חוברת ב, עמ' עח-עט; רשימות היומן, עמוד שסד).

בכלל, כתיבתו היתה קולחת ומהירה אולם מעולם הוא לא טעה בכתיבתו. בכל גליונותיו לא נמצא אפילו סימן אחד של מחיקת הכתוב (ליקוטי סיפורים סיפור כא, בשם רבנו הצמח צדק זי"ע).

שורות מהיכל האצילות

ספרים רבים חיבר רבנו האמצעי. חלק גדול מחיבוריו מותאמים היו לאחד מחסידיו, אחד בודד. כשהיה צורך חיבר רבנו חיבור שלם עבור נשמתו של אחד החסידים הקרובים אליו. הדבר מסביר את הבדלי הסגנונות שיש בין ספריו המקודשים, מאחר וכל ספר נכתב בסגנון משלו, שיותאם לנפשו של החסיד עבורו נכתבו השורות. כך אפשר למצוא את 'פוקח עיוורים' ספר שנכתב עבור בעל תשובה, לעומת 'אמרי בינה' ספר עמוק ביותר של עשרות דרגות נשגבות - שכל כולו לא נכתב אלא לחסיד אחד, יחיד ומיוחד.

וזה היה דבר המעשה: בימי תחילת הנהגתו בקודש של רבנו הזקן, הנהיג כי בדרך שובם של החסידים המסתופפים בצלו לבתיהם,

יעצרו במחוזות שונים על אם הדרך וישמיעו בפני עם ה' דברי אלוקים חיים שספגו ואצרו בהיותם בבית ה'. באחת מתחנות אלו פגש אחד החסידים יהודי בשם ר' יקותיאל ליפלער. הוא האזין ברוב קשב למעתיק השמועה אך לא ידע את נפשו: אם כי הדברים נפלאים היו בעיניו, אולם ככל שהתאמץ לא זכה לרדת אל שורשם ולהבין את מהותם.

לא נחה דעתו של רבי יקותיאל עד שהפקיד את החנות שאותה ניהל לפרנסתו לבני ביתו ושם פניו אל היכלו של הרבי. כשזכה ונכנס ליחידות, שפך את מר לבו. תורה היא, אמר, וללומדה אני צריך. אך אינני מצליח לקלוט את הדברים. נענה רבנו הזקן ואמר לו: אין לך דבר העומד בפני הוצון. כוחו של כוח הוצון העמוק שבנפש לשנות לטובה גם את הכוחות השכליים הדלים של האדם.

עם צאתו מן הקודש החליט ר' יקותיאל כי פה ישב ולא ינטוש. במשך חודשים ארוכים נותר בחצר הרבי, האזין בריכוז עצום למאמריו, למדס בחברותות בעיון ובמאמץ כבירים והסתגר שעות על גבי שעות בעליית הגג להתעמק, לסכם ולשנן. וכפי שהבטיחו חז"ל: יגעת ומצאת - תאמין; ובהתאם לדיבורי הקודש ששמע מפי רבנו הזקן עצמו - סוף דבר נעשה רבי יקותיאל לגאון עצום בתורת החסידות. והגיעו הדברים לידי כך שכ"ק אדמו"ר האמצעי כתב עבורו לבדו את הספר אמרי בינה שהוא אחד הביאורים העמוקים ביותר בכל ספרי אדמו"ר חב"ד לדורותיהם (כ"ק אדמו"ר מהר"ש זי"ע, התמים, חוברת ב' עמוד עט).

כאשר ביקש רבנו את חסידו הנאמן רבי ישראל יפה ('המדפיס מקאפוסט') שיעלה להשתקע בארץ-הקודש, לא היה מסוגל רבי ישראל להיפרד מרבו, והבטיחו רבנו שישלח במיוחד עבורו כתיב יד קדשו לארץ-הקודש. ואכן רבנו היה שולח לו את כתב ידו ממש. עבור חסיד נשגב זה אף חיבר רבנו במיוחד את חיבורו פירוש המילות (שם).

מלבד הספרים הנזכרים - ובנוסף לכל ספרי מאמרי החסידות שאותם כתב במרוצת השנים ועליהם חזר רבנים בפה קודשו בפני עדת החסידים - זוהי רשימת ספריו של רבנו אשר חיבר בטהרה: הוספות לספר תורה אור על ספרו של אביו, רבנו הזקן. שער האמונה - דרכי האמונה מתבארות בו לצד ענייני חג המצות. שער הייחוד או בשמו הנוסף קונטרס ההתבוננות - ספר רווי קבלה. שער התשובה והתפילה בשלושה חלקים עמוסים במאמרי חסידות עמוקים. דרך חיים (שאמנם הוא חלק ג' משער התשובה והתפילה, אבל הוא קובע ברכה לעצמו). במסורת חסידי חב"ד עברה מדור לדור האגדה על המחנך שהיה רק מסתכל על הספר והיה פורץ בבכי (אוצר סיפורי חב"ד, חלק טז עמוד 91). ואילו על המחבר עצמו סופר כי את ספר זה רק כתב ולא אמר את תוכנו על-פה כי לא היה מסוגל לכך, בהיותו כולו גדוש 'עבודה' (ספר השיחות היש"ת ע' 101). שערי אורה על חנוכה ופורים, רבנו הדפיס את הספר בעצמו. עטרת ראש מאמרי חסידות ארוכים על הימים הנוראים. קונטרס ההתפעלות על ענייני ההתפעלות בעמקות רבה. גביע הכסף מאמרים ודרושים, רובם בענייני כלולות. תורת חיים על התורה. שני המאורות בו מביא רבנו האמצעי את אשר ששמע מפי אביו, רבנו הזקן. פוקח עוורים שנכתב בידיש, כאמור. ולגבי הקונטרס עיון תפילה, שנכתב אף הוא בידיש, יש שמועות שונות האם רבנו עצמו חיברו או שמא אחד החסידים המקושרים אליו (בית רבי, פרק טז).

מלבד כל אלה שנדפסו, ומלבד לאגרות הקודש שלו שכונסו עלי ספר, כתב רבנו עוד הררים של כתבי ידות שלא באו לדפוס. כל זה מלבד כל אשר כתב בתורת הנגלה - ובראשם הספרים 'פסקי דינים' ליוורה דעה ולאבן העזר, המכילים גאונות עצומה בהלכה - אשר חלק הארי שלהם התפור בין החסידים וחלק נשרף לאחר פטירתו באורח פלא שמימי (התמים ח"ב, עמ' ס).

'אמרי בינה' - חיבור עמוק בתורת החסידות מאת כ"ק אדמו"ר האמצעי זי"ע, שחונבר עבור חסיד אחד ומיוחד, רבי יקותיאל ליפלער

תורה שלישית

דרש ההוא גלילאה . . . בריך רחמנא דיהב אורינן תליתאי לעם תליתאי ע"י תליתאי ביום תליתאי בירחא תליתאי (שבת פח, א)

לכאורה מהי שייכותה המיוחדת של התורה ונתניתה למספר שלש, והרי אדרבה ענין התורה היא תורתו של הקב"ה, שהוא ה' אחד, וענינה הוא לגלות בעולם את אחדותו ית', וא"כ שייכת התורה למספר אחד דוקא?

אלא הביאור בזה:

המספר שלש מרמז על ביטול הגזירה שלפני מ"ת להבדיל בין עליונים ותחתונים. כי מספר אחד מורה על מציאות ראשונית יחידה, ואילו מספר שניים מורה על פילוג ופירוד למציאות נוספת. וזה ה' קודם מתן תורה, אז היו ה'עליונים" וה'תחתונים" שני ענינים נפרדים, ובמצב זה, הנה למרות שהעליון מצד עצמו הוא מציאות אמיתית, אף על פי כן בתחתון לא נרגש כלל ענין אמת זו.

וענין האחדות הוא במספר שלשה דוקא, דעם היות ש'התחתון' הוא מציאות נוספת על ה'עליון', הנה זהו החידוש דמ"ת, שניה חביבור בין העליון והתחתון (שעל זה מרמז המספר השלישי), שהתורה [שהיא מהעליונים] חודרת ומגלה את אחדותו יתברך במציאות התחתונים.

וזהו שמתן תורה היה "בירחא תליתאי":

ניסן הוא החודש הראשון, כי אז "נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה" באתערותא דלעילא מצד עצמו "וגאלם". אמנם לא היתה לזה שום שייכות למעצמם ומצבם של בני ישראל, דהו הענין של מספר אחד – כשאין מציאות נוספת, כנ"ל.

אייר הוא החודש השני, והיינו שישנה מציאות נפרדת – היא הנפש הבהמית, שאינה מתאחדת עם הנפש האלוקית, וצריך התעסקות עמה לבררה ולזככה ולפעול עליה שתהיה כלי לאלוקות. דזהו ענין מצות ספירת העומר (שהיא המצוה המיוחדת שבכל חודש אייר), שענינה ברוחניות הוא בירור נפש הבהמית (דהו שהעומר הוא משעורים, שהוא מאכל בהמה), אבל עדיין אין הנפש הבהמית מתאחדת עם הנפש האלוקית, וצריך התעסקות עמה לבררה ולזככה.

אמנם חודש סיון, החודש דמתן תורה, הוא החודש השלישי, שלוקחים את ב' הענינים, מעלה ומטה, ועושים מהם ענין שלישי – גילוי אחדותו של הקב"ה גם בעולמות התחתונים.

(ע"פ לקו"ש ח"כ ע' 180, ח"ב ע' 301)

מדוע האבות לא קיימו את העולם

אמר חזקיה מאי דכתיב משמים השמעת דין ארץ יראה ושקמה . . .

בתחילה יראה ולבסוף שקמה ולמה יראה . . . שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם אם ישראל מקבלין התורה אתם מתקיימין ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו (שבת פח, א)

בגמ' עבודה זרה (ג, א) פירשו על פי זה הפסוק אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, ומוזה מוכן שאין הפירוש רק שהיה תנאי צדדי שאם לא יקבלו את התורה יחזיר הקב"ה את העולם לתוהו ובוהו, אלא הענין בזה הוא משום שקיום העולם הוא על ידי לימוד התורה.

והנה הצל"ח (פסחים סח, ב) הקשה "ולכאורה יפלא . . . וכי לא קיימו האבות כל התורה, והלא קיים אברהם אפילו עירובי תבשילין, ומדוע לא נתקיימו שמים וארץ על ידי האבות", ולמה הכל תלוי במה ש"ישראל מקבלין התורה"?

והצל"ח תירץ, משום דמתן תורה היו בגדר "מצווה ועושה". וע"פ הנ"ל יבואר עומק הענין, כי לימוד התורה שלפני מ"ת לא פעל בגשמיות העולם משום שהיתה אז הגזירה בין עליונים ותחתונים, ולכן לא היה בכח לימוד התורה לפעול קיום העולם, ודוקא לימוד התורה שלאחר מ"ת, כשבטלה הגזירה, הוא פועל קיום העולם.

(ע"פ לקוטי שיחות חט"ז ע' 213)

סתירת טענת המלאכים

בשעה שעלה משה למרום . . . אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה כו' (שבת פח, ב)

מבואר בספרים (ובחזקוני בס' שתי ידות מביא זאת בשם המדרש) שטענת המלאכים היא שהיות והתורה היתה אז בשמים, הרי מגיעה להם התורה מדינא דבר מצרא שזכותו לקנות השדה הסמוכה לשדהו.

ולכן אע"פ שכתורה כתוב "צו את בני ישראל", והיינו שהתורה שייכת לבני ישראל, בכל זאת זכות המלאכים לקנותה, כמו הבר מצרא שמוציא מיד הלוקח אע"פ שכבר קנה אותה].

ובדחיית טענת המלאכים כתבו המפרשים כמה ביאורים מדוע אין שייך בזה דינא דבר מצרא – משום שזהו רק בקרקע והתורה אינה קרקע, או משום שדב"מ הוא רק במכירה והתורה היא מתנה, או שנשמות ישראל "חצובים מתחת כסא הכבוד" ולכן הם מצוינים יותר ממלאכים. ועוד תירוצים.

אבל צריך עיון [מלבד מה שיש להקשות בכל אחד מהתירוצים בפני עצמו (שהרי מה שבמטלטלין אין דב"מ הוא מכיון שאפשר לקנותם במקום אחר, והרי טעם זה אינו שייך בנוגע לתורה. ומה שהתורה היא מתנה, הרי התורה היא גם מבר כמפורש בכמה מקומות "מכרתי לכם תורת" ועוד. ומה שתירצו שנשמות ישראל חצובות מתחת כסא הכבוד, הרי בתשובת משה מודגשת הגריעותא של ישראל, שיש להם

יצה"ר וכו')]. דלפי זה העיקר חסר מן הספר, דבתשובת משה רבינו לא נמצאה שום תשובה ופירא כפי הטענות הנ"ל בדינא דבר מצרא?

יש לומר, דהנה החידוש בנתינת התורה לישראל הוא מה שעל ידה נעשית פעולה בתחתונים דוקא כנ"ל, ונשלמת בזה הכוונה ש"נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים". והנה הדין הוא שאם הבר מצרא צריך את הקרקע לזריעה והלוקח צריך הקרקע לבנין בית, נותנים אותה ללוקח, ד"שוב עדיף ולית בה משום דינא דבר מצרא". וזוהי תשובת משה רבינו להמלאכים "למצרים ירדתם . . . כלום אתם עושים מלאכה . . . משא ומתן יש ביניכם", שזה שהתורה מצוה בענינים אלו הגשמיים דוקא הוא כיון שזוהי הכוונה בנתינת התורה – לעשות לו ית' דירה בתחתונים, ומשו"ה לית בה משום דינא דבר מצרא.

(ע"פ לקו"ש חיי"ח ע' 28 ואילך)

כפה עליהם אהבה

ויתייצבו בתחתית החר . . . מלמד שכפה עליהם הקב"ה את החר כנינית ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם . . . מכאן מודעא רבה לאורייתא . . . אעפ"כ הדר קבלוה בימי אחשוורוש דכתיב קיימו וקיבלו היהודים קיימו מה שקיבלו כבר (שבת פח, א)

ענין כפה עליהם הר כניגית היינו התגלות אהבה עליונה על ישראל כמו שכתוב אהבתי אתכם אמר ה', שאהבה זו היא כלשון הפסוק וימינו תחבקני לכנסת ישראל, ומחבקת ומקפת לה מכל צד לכנסת ישראל אפילו לבחי' אחוריים עד שאינו מניחו לפנות ממנו ומוכרח להיות עומד עמו פנים בפנים, דהיינו שעל ידי אהבה עליונה זו נתעורר ג"כ האהבה בנשמות ישראל.

וזהו ענין שכפה עליהם הר, דהר הוא בחי' אהבה עליונה שנקראת הר [כמשארז"ל (פסחים פח, א) לא כאברהם שקראו הר, שמדת אברהם היא מדת האהבה כמ"ש אברהם אוהבין], ומכיון שהתגלות אהבה זו לא היה מצדם בבחירה ורצון אשר מעצמם לבד, אלא על ידי הגילוי מלמעלה נתעורר בהם הרצון והאהבה כו', לכן זהו מודעא רבה לאורייתא.

ואעפ"כ הדר קבלוה בימי אחשוורוש, שאז היה המסירות נפש מצד בני ישראל עצמם, שהרי לא הי' אז שום התעוררות מלמעלה [בחי' וימינו תחבקני, וכמ"ש עת לרחוק מחבק], דהא אז היה הסתר פנים, כמארז"ל אסתור מן התורה מנין דכתיב ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא, ואם כן היה בבחינת אתערותא דלתתא מצד עצמם, וזהו הדר קבלוה ברצון גמור.

(ע"פ תורה אור, מגילת אסתר צח, ד)

הר השנאה ליצר הרע

מאי הר סיני הר שירדה שנאה לעכו"ם עליו (שבת פט, א)

התורה פועלת שיהיה שנאה להא-ל זר אשר בקרבך, הוא היצר הרע.

(ע"פ תורה אור טז, ג)

נשמתם למעלה, ולכן בוודאי שיונח ויוקלט ויורגש אצלם שהגיע זמן גאולתם.

וגם עתה כן הוא, שגם לאחר קושי ואריכות הגלות האחרון במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה, מסוגלים בני ישראל לשמוע את בשורת הגאולה, להיותם "מאמינים בני מאמינים"!

(ע"פ ספר השיחות ה'תש"א ע' 247)

החדרת האמונה בהשגה פנימית

וגליא קמי קוב"ה דמהימני ישראל אמר לו הן מאמינים בני מאמינים (שבת צז, א)

הלשון "מאמינים בני מאמינים" פירושו שישאל הם "מאמינים" כיון שהם "בני מאמינים". היינו שאמונתם של ישראל היא מהאבות, וכמו שהאב זוכה לבנו בנוי וכו' ובחכמה, כמו כן יש לכל אחד מישראל אמונה בטבע ומצד ההולדה להיותו בן אברהם יצחק ויעקב.

ומזה מובן שענין האמונה ישנו אצל ישראל תמיד, כי באיזה מצב שהבן לא יהיה הרי מ"מ הוא בן, ואין זה תלוי בעבודתו. ומכאן זה הנה גם בהיותם בארץ מצרים ובקושי הגלות של מצרים, מ"מ היתה אצלם נקודת האמונה. ועל דרך זה נמשכת בחי' האמונה לכל נפש מישראל עד סוף כל הדורות ואפילו במדרגה התחתונה ביותר. ולכן אפילו קל שבקלים ופושעי ישראל מוסרים נפשם על קדושת ה' על הרוב וסובלים עינויים קשים שלא לכפור בה' אחד ועומדים בנסיון באמונת ה' בלי שום טעם ודעת ושכל מושג ומוכח אלא בטבע אלוכי.

אמנם מאידך, כיון שזהו רק מה שנמשך מהאבות ולא מצד ענינו ועבודתו של האדם, הרי אין זו שלימות הגילוי של האמונה. ולכן יתכן להיות גנבא אפוס מחתרתא רחמנא קריא, שמאמין ביכולת רבש"ע ועכ"ז הוא עובר רצונו ית', כי כיון שהאמונה היא לא מצד ענינו ועבודתו הרי היא אצלו בבחי' ריחוק ובבחי' מקיף בלבד. ולכן צריכה להיות העבודה ד"וריעה אמונה" - לזון ולפרנס את האמונה שתא אמונה שלימה וחזקה הנוגעת עד פנימיות הנפש, ובוזה האמונה שאצלו בירושה מהאבות נעשית ענין שלו וחודרת לכל מהותו ועניניו, ועד למעשה בפועל.

(ע"פ תניא פ"ח, לקוטי שיחות חלק טז ע' 54)

וכלפי זה אמרו שהמוציא בהמה חיה ועוף אע"פ שהם חיים חייב, לפי שנשמטים כלפי מטה, כי גם לאחר שעסק בבירור הנפש הבהמית עד שנעשית במדרגת "חיה", ויתירה מזו - במדרגת "עוף", מכל מקום כיון שהיא נפש הבהמית, הנה ככל שתתברר ותזדכך ישאר הטבע שלה כפי שהוא מצד עצמה - "רוח הבהמה היורדת למטה".

(ע"פ שיחת ש"פ מצודת תשמ"ו (סעיף ז), ד"ה אשרי בחבר ותקרב תש"ז)

הגלות - מופרכת

החושד בכשרים לוקה בנופו דכתיב והן לא יאמינו לי וגו' וגליא קמי קוב"ה דמהימני ישראל אמר לו הן מאמינים בני מאמינים... הן מאמינים דכתיב ויאמן העם... ממאי דלקה דכתיב ויאמר ה' לו עוד הבא נא ירך בחיקך (שבת צז, א)

המהרש"א (בחדא"ג) מקשה, מדוע זה ש"גליא קמי קוב"ה" שישאל מאמינים הוא סיבה להעניש את משה, הרי אף שאצל הקב"ה גלוי הדבר, אבל "קמי משה" - לא גליא? ומתוך על פי המבואר "במדרשות והביאור רש"י בחומש שהקב"ה אמר למשה ושמעו לקולך וגו' שהי' סימן מסור ביד זקני ישראל שבלשון פקד פקדתי יהיו נגאלין", וזה הכוונה שהם בני מאמינים, דהיינו "שיש להם דבר מקובל מאבותיהם המאמינים". וזה הרי היה ידוע למשה, ולכן נענש על כך.

אמנם, זה גופא צריך ביאור: כיון שמה ידע שסימן זה מסור ביד זקני ישראל שבלשון זה הם נגאלים, מדוע עלה בדעתו ש"הן לא יאמינו לי"?

ויש לבאר, שמה רבינו הי' סבור שמצד קושי ואריכות השעבוד דעבודת פרך במשך מאתיים ועשר שנה, נעשה אצלם השעבוד לדבר הרגיל, ולכן, גם כשישמעו דברי משה ש"ה" אלקי אבותיכם נראה אלי... לאמר פקד פקדתי אתכם", הנה אף על פי שהם יאמינו לכך, אבל יהיה קשה להם לקלוט את בשורת הגאולה באופן שיורגש בלבם.

וזהו שחידש לו הקב"ה, ש"ושמעו לקולך" - גם לאחר קושי ואריכות השעבוד במשך מאתיים ועשר שנה, לא נעשה אצלם השעבוד לדבר הרגיל, אלא עדיין מופרך אצלם כל ענין הגלות, כיון שישאל מצד עצמם הם למעלה מהגלות, מצד שורש

זהירות מהנפש הבהמית גם אחר הבירור

המוציא בהמה חיה ועוף לרה"ר בין חיון בין שחוטין חייב, רבי נתן אומר כו' ע"כ לא פליגי רבנן עליה דר' נתן אלא בבהמה חיה ועוף דמשרבטי נפשיהו אבל אדם חי דנושא את עצמו אפילו רבנן מודו (שבת צד, א)

דמשרבטי נפשיהו - משמטים כלפי מטה ומכנידין עלמן להשטט מיד הנושאן (רש"י) ההוראה מהלכה זו בעבודת ה':

"אדם" קאי על הנפש האלקית, וכמאמר אתם קרויין אדם ואין אומות העולם קרויין אדם, שזהו מצד הנפש האלקית שבישראל שנקראת אדם ע"ש "אדמה לעליון". ושאר בעלי חיים - בהמה חיה ועוף - קאי על הנפש הבהמית.

והנה כתיב "רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ", שהנפש האלקית חפצה ורצונה בטבעה להכלל במקור חוצבה באלוקים חיים כי היא חלק אלוהי ממעל ממש, ונמשכת לרשעה ומקורה, ואילו הנפש הבהמית נמשכת בטבעה אחר החומריות.

ובפרטיות, יש ג' מדרגות במעמדה ומצבה של הנפש הבהמית:

"בהמה" - מבטא ומדגיש את בהמיותה של הנפש הבהמית, והיינו שנפש הבהמית היא בתקפה, לפני עבודת האדם לבררה ולזככה.

"חיה" - מורה על התגברות החיות, והיינו שנה"ב אינה בתוקף החומריות, ואדרבה יש בה התגברות של חיות כתוצאה מעבודת האדם בבירור נה"ב.

"עוף" - מורה על בירור נפש הבהמית באופן נעלה יותר, עד שהיא במצב של עוף, עליה למעלה, היפך טבע נפש הבהמית מצד עצמה לירד למטה.

ומעלת העוף בנוגע לבירור החומריות מצינו גם בידי שחיסה, וכדאיתא בגמרא (חולין כז) "בהמה שנבראת מן היבשה הכשרה בשני סימנים, עוף שנברא מן הרקק הכשרו בסימן אחד", ופירש רש"י דבהמה מכיון שנבראת מן היבשה לפיכך יש לה חיות בריא וחזק. והרמז בזה הוא על נפש הבהמית כמו שהיא בתוקף הגסות, ולכן הכשרה הוא בשני סימנים. ועוף שנברא מן הרקק, מים ועפר, רומז על נפש הבהמית כמו שהיא בדקות, ולכן הכשרה בסימן אחד.

להחליף את הבכי במזמור תהילים ומשנה

מענה למכתבו של חסיד לאחר פטירת רעייתו.

בראש מכתבו כתב: "תודה רבה עבור אגרת הקודש שהואיל כבוד קדושתו לנחמנו בעת שנפרדה אשת נעוריי דרויזא בת גיטל ע"ה".
הרבי תיקן:

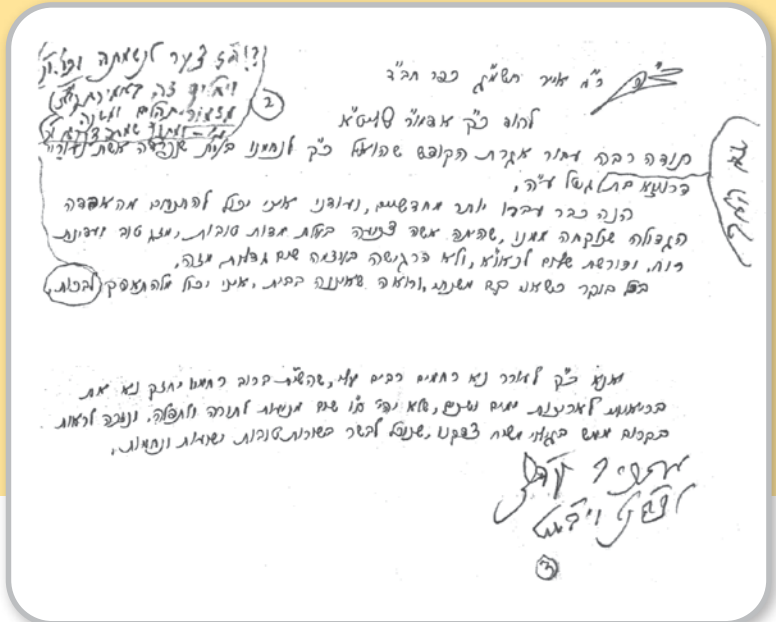
שם האב.

עוד כתב החסיד: "הנה כבר עברו יותר מחודשיים, ועודני איני יכול להתנחם... בכל בוקר שאני קם משנתי ורואה שאיננה בבית, איני יכול להתאפק לבכות..."

הרבי הקיף את המלה "לבכות", ציין סימן תמיהה (!?) וכתב:

הרי זה צער לנשמתה וכו'. וק"ל.
ויחליף זה באמירת (בלי נדר) מזמור תהילים ומשנה אחת - ומתוך שמחה דווקא, וק"ל.

בסיום המכתב ביקש החסיד ברכה, ועל כך כתב הרבי:
אזכיר על הציון לכל הנ"ל, ויבשר טוב.

עיר מקלט

הרב וחמיה וילהלם, שליח הרבי בבנגוקוק, תאילנד

שלוש שנים אני מחפש אותך!

העריך שמדובר במפקד בכיר שנפגע.

בינתיים כבר הגיע האמבולנס, העלו אותי עליו ובדרך העבירו אותי למסוק והוטסתי להדסה עין כרם. שם שכבתי כשבועיים וברוך ה' חיי ניצלו בנס. כשהתעוררתי וסיפרו לי מה עבר עלי, אמרו לי הרופאים שהנס הכי גדול הוא זה שהיטסו אותי במסוק, כי אם הייתי מגיע כמה דקות מאוחר יותר הנזק היה ח"ו בלתי הפיך".

תוך כדי הסיפור המרגש של אהרן הבחנתי שאלמוג, בחור שישב לידו, דומע ומתרגש מאוד מהסיפור. כשאהרן סיים את הסיפור אלמוג קפץ ממקומו וקרא לעברו: "שלוש שנים אני מחפש אותך! אני החייל שישב בעמדה. ראיתי אותך נפצע וצעקתי בקשר שישלחו מסוק כי המצב חמור. בפעם הראשונה ששחררו אותי מהבסיס נסעתי במיוחד להדסה עין כרם לחפש אותך, אבל לא ידעת את השם שלך ולא הצלחתי למצוא אותך. הסתובבתי במחלקות ושאלתי, ואף אחד לא ידע להגיד לי איפה אתה."

"רק מאוחר יותר נודע לי שניצלת. כל הזמן הרגשתי צורך לפגוש אותך ולהכיר מקרוב אדם שזכיתי להציל. תראה איך משמים סובבו אותי ואותך עד תאילנד והושיבו אותי כאן לידך בסדנא, כדי שאשמע את הסיפור מהצד שלך, כל כך קרוב".

מדי חודש נאחזו יוצאים עם קבוצה של מטיילים מבית חב"ד בבנגוקוק לארבעה ימים של סדנא בטבע, בכפר נופש השוכן במרחק של שעותיים נסיעה מבנגוקוק. בסדנא החווייתית מקבלים המשתתפים כלים לחיים מהיהדות בכלל ומתורת החסידות בפרט. לפני כמה שנים באחת הסדנאות ישבנו בערב השני של הסדנא לערב שירים וסיפורים, וכל אחד בתורו סיפר את הסיפור שבחר.

היה איתנו בחור חב"דניק בשם אהרן שהיה בשנת שליחות של עזרה בבית חב"ד והוא ביקש לספר את סיפורו:

"לפני כמה שנים נסעתי עם עוד שני חברים לשמח חיילים בחג הפורים באזור חברון. לפני הנסיעה ביקשתי מדודי, שהיה סגן אלוף בצבא, שייתן לי את המדים שלו ואסע עם מדים מיוחדים. כך נסענו ועברנו מבסיס לבסיס, רקדנו עם החיילים, הבאנו להם משלוחי מנות ושימחנו אותם ביום החג. כשהגענו לאזור מחסום תרקומיה נורה לעברנו צרור יריות וכדור אחד פגע בצווארי. התמוטטתי במקום ואיבדתי את ההכרה. חייל שעמד בעמדת תצפית וראה את מה שקרה הוציע עזרה ורץ אלינו, ואמבולנס מהאזור יצא לכיווננו.

"כשהחייל התקרבו וראה את המצב שלי הוא צעק בקשר שיקפיצו מיד מסוק, בפרט שלאור המדים שלבשתי הוא